

עפ' 3475/23 - ערן אחולאי נ' מדינת ישראל

בבית המשפט העליון

ע"פ 3475/23

כבוד השופט דוד מינץ
כבוד השופט יוסף אלרון
כבוד השופט יעל וילנر

לפני:

ערן אחולאי
המערער:
נגד

המשיבה:

מדינת ישראל
URREUR על הכרעת דין מיום 26.1.2023 וגזר דין
מיום 24.4.2023 של בית המשפט המחוזי בתל
אביב-יפו (השופט צ' קאפק) בת"פ
67808-11-21
כ"ב שבט התשפ"ה (20 פברואר 2025)

עו"ד מריה ציבלי

תאריך הישיבה:
בשם המערער:
בשם המשיבה:

פסק דין

השופט דוד מינץ:

בערב יום היכיפורים תשפ"ב התנגש המערער עם רכבו בנער ב' ח' ז"ל (להלן: המנוח), עת עמד עם אופניו בכביש מס' 4 סמוך למחלף גבעת שמואל. המנוח הוביל לבית החולים כשהוא במצב אנוש ושם נקבע מותו, עוד טרם מלאו לו 13 שנים.

הURREUR שלפנינו נסוב על הכרעת דין מיום 26.1.2023 וגזר דין מיום 24.4.2023 של בית המשפט המחוזי בתל אביב-יפו (השופט צ' קאפק) בת"פ 67808-11-21, בהם הורשע המערער בעקבות האירוע המתואר בעבירות של המתה בנסיבות דעת ונחיגה ברוב תחת השפעת משקאות משכרים, והושתו עליו 10 שנות מאסר בפועל לצד עונשים נלוויים.

עמוד 1

1. על פי עובדות כתוב האישום, בצהרי יום 15.9.2021, ערב يوم היכפורים תשפ"ב, המערער שתה משקאות אלכוהוליים בסמוך לבית חברו שבבאר יעקב. בהמשך, בסמוך לשעה 19:00 נаг המערער חזרה לביתה שבכפר סבא, בכביש 4 מדרום לצפון, כאשר מג האוויר היה נאה, הראות היו טובות, הכביש היה תקין ומוואר, ושדה הראייה היה פתוח לפנים. באותו העת רכב המנוח על אופניים לפני המערער בנתיב נסיעתו. בשלב מסוים עצר המנוח את רכיבתו על מנת לשאול עוברת אורח כיצד מגיעים לרחוב ז'בוטינסקי בפתח תקווה. עם הגעת המערער למקום, הוא התנגש במנוח בעוצמה عم חזית רכבו וכתוצאה מכך הוטה המנוח אל אספלט הכביש, למרחק של 63.3 מטרים ממוקם ההתנגשות. המנוח פונה לבית חולים כשהוא במצב אנוש וסובל מפגיעה רב מערכתית, וכעבור מספר שעות נפטר מפצעיו. לאחר הגעת כוחות משטרת אל זירת התאונה נדרש המערער ליתן דגימת דם, אך הוא סירב לעשות כן.

2. על המפורט בכתב האישום, תאונת הדרכים ומותו של המנוח נגרמו כתוצאה מעשי של המערער. הוא נаг בקלות ראש, בחוסר זהירות ולא תשומת לב לח"י אדם; הוא לא התאים את מהירות נסיעתו למועד בו נаг ברכב - ערב יום היכפורים - למורת שהוא מודע לעובדה שבמועד זה משתמשים בכביש הולכי רגל ורוכבי אופניים, המסתמכים על המוסכמה החברתית לפיה מקובל להימנע מנסעה בכל רכב ותנועת כל הרכב המנועים בכבישים מועטה ואיטית; הוא לא התאים את מהירות נסיעתו ברכב, לא התאים את הניגתו לתנאי הדרך ולא הבין כלל במנוח, על אף קיומו של שדה ראייה פתוח; והוא נаг תחת השפעת משקאות אלכוהוליים.

3. בעקבות האמור ייחסו לumar עבירות של המתה בקלות דעת לפי סעיף 103ג לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: חוק העונשין או החוק), ונagara תחת השפעה (משקאות משכרים) לפי תקנה 26(2) לתקנות התעבורה, התשכ"א-1961 (להלן: תקנות התעבורה).

ההילך לפני בית המשפט המחויזי

4. בתשובתו לכתב האישום טען המערער כי הוא מקבל כעובדה שקיים מנהג להימנע מנסעה בכל רכב ביום היכפורים, וכי תנועת כל הרכב ביום זה היא מועטה ואיטית. עם זאת, הוא סבר שהקיים קושי בהגדרת העניין כ"מוסכמה חברתית". עוד טען כי שתה כמות זניחה של אלכוהול, וכי בעת הניגזה לא הייתה תחת השפעת משקאות משכרים. כן טען כי מג האוויר היה אمن נאה, אך לא הייתה ראות טובות, שכן הכביש היה חשור ויחסית. הוא לא חלק על קרונות התאונה ואף לא על כך שקיים קשר סיבתי בין התאונה לבין מות המנוח, אך כפר בכך שההתאונה נגרמה כתוצאה מעשיו וטען שהוא היה בלתי נמנעת.

5. לפני בית המשפט המחויז נוהל הליך הוכחות מלא. מפאת חשיבות תוכנן של העדויות והריאות השונות להבנת המחלוקת מושא הערעור, המופנה כאמור גם נגד הרשותה של המערער, עיקרן יובא כבר עתה.

6. פרשת התביעה כללה שני עדי ראייה מרכזיים: הגבי נתע שפיר, עוברת האורח ששוחחה עם המנוח בכביש בסמוך לקרוות התאונה והייתה עדה לה (להלן: נתע); ומר אלימלך פיש המתגורר בקרבת מקום אשר רץ לחalon בינו בעקבות הרעש שנגרם מהתאונה והיה עד למתרחש בזירה לאחריה (להלן: אלימלך).

7. נתע סיפרה בעדותה כי בערב התאונה גם היא רכבה על אופניה בכביש 4 לכיוון צפון. תחילת היום חלפה על פניה המנוח, אך המנוח קרא לעברה ועל כן היא חזרה לכיוונו. השניים רכבו זה לצד זו, והמנוח שאל אותה כיצד הגיע לפתח תקווה. בשלב מסויים השניים נעצרו ונעמדו על התפר שבין הנטייב הימני לבין הנטייב המרכזי, כאשר היא עמדה עם פניה לכיוון דרום והמנוח עמד עם פניו לכיוון צפון. לדבריה, מפגש זה התרחש בשעת בין ערביים, עת עדין היה אור יום אך תאורות הכביש כבר פעלה. מזג האויר היה נאה והראות הייתה טובעה. השניים שוחחו דקוט ספורות, כאשר בשלב מסויים נתע הרימה את עיניה וראתה רכב מתקרב במהירות "mphida". בעקבות זאת היא זינקה לשול הימני (המזרחי) של הכביש, ולאחר מכן שמעה רעש חזק והבחינה בעשן. היא חיפשה את המנוח וראתה אותו שוכב מחוסר הכרה על גדר ההפרדה שבין שני מסלול הנסיעה לכיוון צפון ולכיוון דרום.

8. אלימלך מסר בעדותו שלא ראה את התאונה עצמה, אלא שמע מביתו רעש חריג בעקבותיו רץ לחalon בינו. כשהגיע לחalon הספיק לראות רכב "מזאג" שמננו יצא עשן לבן, ולאחר מכן הבחן בילד שוכב ללא תזוזה בנטייב השמאלי של הכביש בצד גדר ההפרדה. עוד הבחן כי האדם שיצא מתוכה הרכב לא ניגש לילד, אלא החל לצאת לכיוון גבעת שמואל ונעלם מהזירה. הוא גם הבחן באופנים מונחים על הנטייב השמאלי של הכביש בצד גדר ההפרדה לפני המנוח, אך בהמשך אדם שעבר בזירה הרים אותם והזים אל מעבר לגדר. אלימלך מסר גם כי התאונה אירעה בשעת דמדומים וכי תאורות הכביש פעלה.

9. נוסף על עדי ראייה הכללה פרשת התביעה עדות מרכזית מפיו של בוחן התנועה כרם ג'מאמה (להלן: הבוחן). הבוחן ערך שלושה ניסויי שדה-ראייה בזירת התאונה: האחד בערב שבו התרחשה התאונה; השני למחמת היום, בשעה שבה התרחשה התאונה; והשלישי בחילוף يوم נוספת, בשעה סמוכה לשעת התאונה. בשלושת הניסויים הציב הבוחן שני אנשים שmetram היתה לדמות את נתע ואת המנוח, באזור שנקבע על ידו כאזור "האימפקט" (מקום ההתנגשות בין הרכב לבין המנוח), וביצע נסעה בכיוון שבו נסע המערער עבר לתאונה. זאת במטרה לבחון האם ובאיזה נקודה ניתן לו הזות את משתתפי הניסוי. שני הניסויים הראשונים זיהוי המשתתפים נעשה על ידי הבוחן עצמו, ובניסוי השלישי

השתתף המערער והזיהוי נעשה על ידו.

הבחן מסר בעדותו כי הניסוי הראשון בוצע בשעה מאוחרת, בחשיכה, ועל כן איננו רלוונטי. בכל הנוגע לניסוי השני מסר הבחן כי במרחק של 240 מטר לפני איזור האימפקט הוא ראה דמota העומדת בכביש באופן ברור; במרחק של 207.6 מטר לפני איזור האימפקט הוא ראה שתי דמויות בכביש; ובמרחק של 138 מטר הוא הבחן בשתי דמויות מכף רגל ועד ראש באופן מלא וברור. באשר לניסוי השלישי מסר הבחן כי על פי דבריו של המערער, הוא החל לזהות דמות במרחק של 145 מטר מאזור האימפקט; הוא זיהה עצם שחור עם שני סימנים עגולים במרחק של 101 מטר; הבחן באדם מרימים ידיים ורגליים (של האופניים) במרחק של 92 מטר; זיהה בן אדם במרחק של 53 מטר; זיהה שני אנשים במרחק 19 מטר. לגבי ניסוי זה מסר הבחן כי להערכתו הוא חסר ערך ממשי, שכן הזיהוי נעשה על ידי המערער שהוא בעל אינטראס מובהק בתוצאות הניסוי.

הבחן הוסיף והסביר על אודות הממצאים שאיתר בזירה. הוא מסר כי איתר סימני חריצה בכביש שעל בסיסם קבע את איזור האימפקט. הוא גם איתר כתם דם במרחק של 63.6 מטר ממוקם האימפקט, ממנו למד על המרחק אליו הותח המנוח. כן זיהה סימני בלילה אשר החלו רק לאחר נקודת האימפקט, ומכך למד כי המערער לא בלם את רכבו לפני הפגיעה. כמו כן מסר הבחן כי בהתחשב בנסיבות נסיעתו של המערער, אשר נקבעה על בסיס דברים שהוא עצמו מסר (90-70 קמ"ש); ובהתחשב בזמן התגובה שלו, אשר נקבע על פי תנאי הדרך וטור הנחת הנחות מקלות לטובתו - מרחק הבלימה שלו נע בין 58.54 מטר ל-5.5 מטר. לפיכך, ובהתאם שהמעערער עצמו זיהה בניסוי השלישי דמות במרחק של 145 מטר מאזור האימפקט, הוא יכול היה להספיק לעצור בזמן ולמנוע את התאונה. בנוסף, מצוי התאמת הנזקים של האופניים והרכב מצביים על כך שהמעערער פגע עם הפינה הימנית של חזית הרכב בחלק האחורי-שמאלי של האופניים, וכתוצאה מכך האופניים הסתובבו שמאלית על צירם, נשכחו כשצדם השמאלי פונה מעלה וצדם הימני מותיר סימני חריצה ברכב עקב נפילתם על הכביש, ובעקבות הבלימה הם עפו קדימה. הבחן מסר כי מצוי התאמת הנזקיםשוללים את האפשרות שהמנוח התפרק בפתאומיות לכביש בפני המערער.

10. לצד עדי הראייה והבחן, העידו במסגרת פרשת התביעה מספר שוטרים ונציגי משטרת נספים שפגשו את המערער בערב התאונה. מהעדויות השונות עליה כי המערער לא אוثر בזירה מיד עם הגעת כוחות המשטרה, והופיע בה רק לאחר זמן מה. עוד עולה כי לאחר הגעתו לזרה נדף מפני ריח של אלכוהול. בעקבות זאת נערכו לו 3 בדיקות שנערכו לבחון את שכנותו:

בדיקות "נשיפון" - בדיקת ראשונית שמשטרתה לבדוק אינדיקטיה לשכירות באמצעות נשיפה לתוכה שקיית פלסטי. בבדיקה זו, שנערכה בזירת התאונה, התקבלה תוצאה של 660 מ"ג אלכוהול בליטר אויר נשוף (כאשר הרף המותר עומד על 240 מ"ג).

בבדיקה מאפיינים - בדיקה התנהוגותית הבוחנת את תפקודם וכשרותם של נהגים ובין היתר בחינת יציבות עמידה, הליכה על קו ישר והבאת אצבע לאפ. בדיקה זו בוצעה בתחנת המשטרה והמערער עבר אותה בהצלחה.

בבדיקה "ינשוף" - בדיקת נשיפה הנעשית באמצעות מכשיר אלקטרוני הבודק את כמות האלכוהול בدمו של הנבדק. השוטר שערך את הבדיקה בתחנת המשטרה מסר כי בתחילת המערער נמנע מlestף פעולה בסיום הבדיקה; כי במדידה הראשונה התקבלה תוצאה של "אלכוהול בפה - המtan 15 דקוט"; וכי המדידה השנייה הייתה תקינה, אולם היא נעשתה לפני שהלפו 15 דקות כנדרש.

指出 כי המערער התבקש מספר פעמים לעורר בבדיקה דם, אך הוא סירב לכך.

11. בנוסף על העדים האמורים הוגש מטעם התביעה סרטונים מצלמות "נתבי ישראל" שתיעדו איזור הסמוך לאיזור התאונה בערב האירוע; הודיעו מטעם אדם בעל היכרות מוקדמת עם המערער (להלן: אברהם) לגבי הרגלי השטיה שלו, שהוגשה בהסכמה; ומחקרי תקשורת וממצאים מהטלפון הנייד של המערער, המלמדים כי בדקות שלפני התאונה הוא ביצע ניסיונות חיגג רבים למקרים שונים ובכללם בתזוגו לשעבר, ממנו נפרד זמן לא רב לפני התאונה.

12. במסגרת פרשת ההגנה העיד המערער עצמו. גרסתו הכללית הייתה כי הוא בילה את יומו בבאר יעקב עם חברים ובני משפחה, ולפנֵי כניסה החג יצא לכיוון ביתו בכפר סבא. באותו עת כבר החלה לרדת החשיכה, והוא נסע במהירות המותרת לפי החוק ואף פחת מכך בשל נסיבות היום. כשהגיע לאיזור גבעת שמואל, הקביש היה פתוח לחלווטין, ולפתע פגע ברוכב אופניים שצץ לכביש. הוא בלם במהירות, ניגש למנוח בניסיון לסייע לו, ובמהמשך ליווה אותו לאמבולנס. לאחר הפינוי חצה המערער את הקביש תוך שמירה על קשר עין עם הזרה, על מנת לשטוף את פניו בברז מים שהיה במקום. הוא ישב שם במשך מספר דקות וחזר לזרה כשהגיע המשטרה. הוא שיתף פעולה עם השוטרים בזירה, ומסר בחיקיותו את כל האמת. עוד תיאר את חיקיותו השונות ואת ניסוי שדה הראייה השלישי בו השתתף, לגבי ציון כי שיתף פעולה באופן מלא וכי חש מואים מנוכחות השוטרים. כן מסר כי החלטתו לנוהג בערב התאונה נעשתה באחריות, ובידיעה שהוא פיכח וצלול, וכי שיחות הטלפון שערך בעת הנהיגה נעשו ללא הקשה בטלפון הנייד.

13. נוסף על כך הובילו מטעם ההגנה שני עדים מומחים שהגישו חוות דעת מטעם: מר אופיר לוי, שהתנדב מספר שנים ביחידת הבוחנים של משטרת מחוז תל אביב (להלן: המומחה לוי); ומר פרדי הרشكובי, בוחן תנועה לשעבר במשטרת ישראל (להלן: המומחה הרشكובי).

14. חוות דעתו של המומחה הרشكובי הייתה חוות דעת בעלת אופי כללי, ובזה נסקרו הנחיות שונות

של משטרת ישראל, חברות הדרכה וספרות מהארץ ומחוצה לה בונגע לאופן עריכת ניסוי שדה ראייה, שחזרו תאונות דרכים ועריכת התאמת נזקים.

15. חוות דעתו של המומחה לוי עסקה במקרה הקונקרטי והתייחסה לשלווה היבטים עיקריים: התנאים שהררו בזירה בזמן התאונה; מגנון הפגיעה במנווח; ואזור האימפקט. באשר לתנאים שהררו בזירה ציין המומחה לוי בין היתר, כי אחד מפנסיו התאורה באחור התאונה לא פעל, כי הייתה תנועת כל-רכב באחור (גם כי דיללה), וכי המערער לא נגע במהירות גבוהה ממהירותם של כל-הרכב האחרים. באשר לפגיעה במנווח ציין המומחה לוי כי בגין העמדת הבוחן, מבדיקת אופניו של המנווח וההתאמת הנזקים למול הרכב ולכיוון נסיעתו. כמו כן, הפגיעה הראשונית בין הרכב לאופניים הייתה בין החלק הקדמי-שמאלי של הרכב לבין הגלגל האחורי של האופניים. בעקבות פגיעה זו התרומם הגלגל הקדמי של האופניים, המנווח הוטח לאחור ופגע במכסה המנווע של הרכב, ולאחר מכן הרכב סטה שמאליה ופגע פגעה נוספת באופניים. הממצאים שאיתרו על ידי הבוחן אומנם תואמים את הפגיעה השנייה באופניים, אך מתעלמים מהפגיעה הראשונה ומהעובדה שהאופניים עמדו ב"מיד הצר" מול הרכב. ובאשר למקום האימפקט, ציין המומחה כי לא ניתן לקבוע אותו בהסתמך על סימני החיריצה בכביש, שכן סימנים אלה מעידים על המסלול אליו הושלכו האופניים לאחר המגע ולא על נקודת המגע עצמה.

בהמשך לכל האמור הוסיף המומחה לוי כי המיקום שבו העמיד הבוחן את המשתתפים המדמים את המנווח ואת נתע בניסויו, אינו מוכח את המיקום שבו הם עמדו בפועל בעת האירוע, דבר המשפייע על בחינת שדה הראייה והמשליך על מהימנותו מצאי הניסוי. لكن הוסיף המומחה כשלים נוספים שנפלו לගשו בניסויים, ובכלל זה כי בניסוי השני והשלישי האופניים לא הוצבו ב"מיד הצר" שלהם כפי שהוא בזמן אמת; כי במקומות שבו הציב הבוחן את המשתתפים, היה רקע בהיר שהבליט את נוכחות בגין לertz בזמן אמת; כי באופניים שנעשה בהם שימוש בניסוי הראשון דלק פנס שלא היה באופני המנווח; כי בניסוי השני נסעו בכיוון הנגדי כל-רכב עם פנסים דלוקים אשר השפיעו על התאורה באחור; וכי בניסוי השלישי נעשה שימוש ברכב שונה מרכבו של המערער, והלבוש הבהיר של המשתתפים המדמים את המנווח ונceu השפייע על יכולת לראותם.

הכרעת הדיין

16. בית המשפט המחוזי הרשיע את המערער בעבירות שיוחסו לו בכתב האישום. תחילת סקר בית המשפט את עיקרי עדויותיהם של נתע ואלי מלר, ציין שעולה מהן כי בכל פרק הזמן שבו שה המנווח ונceu בכביש לא הייתה בו כל תנועה; כי פרק הזמן שחלף מעת שהבחינה נתע בסכנה המתקרבת ועד שזינקה לשול הימני של הכביש היה חלקייך שנייה, כך שלא ניתן לקבל את טענת המערער לפיה המנווח "צץ משומם מקום"; כי התאונה אירעה בשעת דמדומים, שעה שגם תאורת הכביש פעלה; וכי גם שלא ניתן לאמוד את מהירות הרכב של המערער, ברור שהוא הייתה גבוהה, והדבר גם נתמן למרחוק שכן

מקום התאונה בין המקום בו אотор המנוח. בית המשפט ציין כי עדויותיהם של נתע ואליימר נטמכות בתייעוד מצלמות "נתיבי ישראל", ממנה עלה כי לא הייתה תנوعת כל רכב באזור בסמוך לקרות התאונה וכי ניתן לראות היטב ובבירור את המתרחש על הכביש ללא קשר לתאורה. בכךvr נדחתה טענת המערער לפיה אין ליתן אמון בעדויות נתע ואליימר, ונקבע כי מדובר בעדויות שלובות זו בזו ובמאגר הכלל של עדויות התביעה.

17. בנוסף, ובהתבסס על העדויות האמורות, קבע בית המשפט כי הוכחה המוסכמת החברתית הנוגעת בערב יום הכיפורים וביום עצמו בדבר השימוש של הולכי רגל ורוכבי אופניים בכביש, לרבות בעורק תחבורה ראשי. צוין כי גם המערער עצמו הסכים בעדותו שקיימת מוסכמת חברותית לפיה אין נהגים בכל רכב ביום הכיפורים ואף העיד שנסע במהירות נמוכה מהמהירות המותרת "בגל נסיבות היום", אם כי בהמשך עדותו הסתיג מכך. בעניין זה בית המשפט דחה את טענת המערער בסיכוןיו לפיה אין בדיון הישראלי התקיחסות למוסכמת החברתית ביחס לשימוש בכבישים ביום הכיפורים.vr נדחתה הטענה לפיה אין לאפשר לצד בן 12 לעלות לבדוק ללא כל פיקוח למרכז של כביש מסוכן, תוך שנקבע כי יש להזכיר על ניסיון המערער לגילג את האחריות להתרחשות התאונה על המנוח ועל הוריו. לבסוף צוין כי המוסכמת החברתית בדבר הימנעות מנהיגה בכביש ביום הכיפורים והימצאות עובי דרכן על הכביש, הוא אף בבחינת ידיעה שיפוטית.

18. מכאן פנה בית המשפט לבחינת אחריות המערער לתאונה, ובפרט לשאלת האם הוא אכן לא יכול היה להבחן במנוח ובנטע מבועד ולהימנע מגירמת התאונה. בעניין זה סקר בית המשפט את מבחני שדה הראייה שנערכו על ידי הבוחן. לאור דבריו של הבוחן בעדותו ביחס לממצאי הניסוי הראשון והשלישי, התמקד בית המשפט בניסוי השני, בו כאמור הבוחן כבר במרחק של 183 מטרים מאיזור האימפקט בשני הרוכבים באופן מלא מכף רגל ועד ראש. בית המשפט ציין כי אמנם הבוחן ידע מראש כי הוא צריך לחפש דמיות על הכביש, אולם אין בכך כדי לפגוע בתקפות הניסוי, שכןvr היה מצופה מרמערר לנרגog באותו ערב נוכח המוסכמת החברתית הנוגעת ביום הכיפורים. עוד התקיחס בית המשפט לממצאי הבוחן לפיהם המערער פגע תחילת באופןיים ורך לאחר מכן החל בבלימה; כתם הדם שנמצא במרחק של 63.6 מטרים ממוקם האימפקט המuid על המרחק אליו הועף המנוח; ומהירות נסיעתו של המערער הייתה כ-70-90 קמ"ש - והסיק ממצאים אלה כי הפגיעה במנוח הייתה בעוצמה רבה ובמהירות גבוהה מאוד.

19. בהמשך נדרש בית המשפט לדבריו ולממצאו של המומחה לו. תחילת צוין כי המומחה לוי לא היה בוחן תנوعה מעודו, אלא רק צבר ניסיון בתחום בעת שהתנדב מספר שנים ביחידת הבוחנים של משטרת מחוז תל אביב. לגופו של עניין נקבע כי אין לקבל את עדותו בכל הנוגע לתנאים שררו בזירה בזמן התאונה.vr אין לקבל את הקביעה לפיה התאורה במקום לא הייתה מלאה-CNDRSH.vr גם אם עמוד תאורה אחד מיני רכבים לא עבד - אין בכך כדי להשפיע על שדה הראייה.vrvr אין לקבל את הקביעה כי במקום נצפתה תנועת כל רכב בשני כיווני הנסעה. מתייעוד מצלמות "נתיבי ישראל" עולה כי

במסלול בו אירעה התאונה לא הייתה כל תנועה של כלי רכב בדקות שקדמו לתאונה, ובכיוון הנגדי הייתה תנועה דיללה ביותר. כך גם, אין לקבל את הטענה כי כלי הרכב שנסעו בכיוון הנגדי עם פנסים דלקים בעת הניסוי השני השפיעו על התאורה במקום התאונה. נקבע כפי שצין הבודן, כי מדובר בכביש רחב יותר בעל שטח הפרדה רחב גם כן, וכי שתאותה המכוניות מהכיוון הנגדי חסרו משמעות.

20. בית המשפט גם דחה את טענת המומחה לוי לפיה מאחר שהאופניים עמדו ב"מיד הצר" היה קושי לראותם. לא רק שמדוברה של נטע, מהזקנים שנגרכו ומשחזר התאונה עולה שהאופניים היו בנטיה קלה ימינה; אלא שאין לכך רלוונטיות בהינתן הכביש הריק ותנאי התאורה. עוד נדחה הניסוי לחולק על מיקום האימפקט. צוין כי מקום האימפקט - בתפר שבין הנטייה הימני למרצזי - נקבע בהתאם לעודותה של נטע ולחירוצים שאיתרו על הכביש, ובכל מקרה עניין זה אינו מעלה ואין מורייד לגבי אחוריות המערער לתאונה. באשר למרחק שמננו ניתן היה להבחן בדמיות בכביש ולזמן התגובה של המערער, בית המשפט סקר את עדות הצדדים מזה ומזה וקבע כי יש לאמץ את הנתונים שנקבעו על ידי הבודן המצביעים על כך שהמערער יכול היה לעצור לכל הפחות כ-100 מטר ממוקם התאונה. מכל מקום צוין כי גם לפי הנתונים המקלים עם המערער, הוא יכול היה לעצור במרחק של לפחות 60 מטרים ממוקם התאונה. בית המשפט הוסיף כי על פי מחקרי התקשות והמצאים מהטלפון הנייד של המערער, הוא היה עסוק בעת נסיעתו בניותנות לבצע شيئاוות טלפון שונות. אך אף אם ביצע את השיחות ללא הקשה בטלפון, אין בכך כדי להוכיח את העובדה שהוא טרוד בדברים שאינם נוגעים להנעה. בהתחשב בכל האמור ברור כי המערער לא נתן את דעתו כלל אל הנעשה בכביש. הוא יכול היה למנוע את התאונה ולבלם מבعد מועד ואף במרחק ניכר ממוקם התאונה, אך הוא נטל סיכון בלתי סביר באופן שבו נוג במכוניתו ועל כן האחוריות לגרימת התאונה רובצת יכולה לפתחו.

21. אחר דברים אלה פנה בית המשפט לבחינות העבירות המיוחסות למערער. תחילתה נקבע כי בהתחשב בעדותות שנשמעו ובראיות שהוצעו, יש להרשיע את המערער בעבירה של נהיגה תחת השפעת משקאות משכרים. בסוד קביעה זו עמדו מספר נדבכים. ראשית, ריח האלכוהול שנמדד מפיו של המערער, כפי שעלה מעדויות גורמי המשטרה שנכחו בזירת התאונה לאחר שהתרחשה. שנית, הימצאות אלכוהול בפיו כשעתים לאחר התאונה, במסגרת בדיקת הינשוף הראשונה שנערכה לו. צוין בעניין זה כי לאחר שבדיקת הינשוף השנייה שנערכה לו נעשתה טרם חלפו 15 דקות מהבדיקה הראשונה לא ניתן להסתמך על תוצאותה. עוד צוין כי אממן התוצאה שהתקבלה בבדיקה הנשיפון (660 מ"ג) אינה קבילה לצורך אישמה של נהיגה בשכרות, שכן מדובר בבדיקה המعنיקה אינדיקטיבית ראשונית, אך הופיע בינה לבין הרף המותר גדול ומשמעותי, ומשכך יש לומר לו חשיבות מצטברת לעניין עבירה של נהיגה תחת השפעת משקאות משכרים. שלישיית, התנהגות המערער במהלך בדיקת הינשוף הראשונה, בה לא שיתף פעולה ולא נשף למכתיר כמקובל. רביעית, נסיבות התאונה עצמה, כמפורט לעיל. חמישית, הודעת מכורו של המערער אברהם שהתקבלה בהסכם, ממנה עולה כי אברהם פגש במערער כאשר היה שיכור מספר פעמים ואף רמז לו שלדעתו הוא סובל מבעית

התמכרות לאלכוהול. ושישית, הودאת המערער כי צריך יי'ן בשעות שלפני התאונה. בעניין זה צוין כי המערער מסר גרסאות שונות וمتਪתלות בזירת התאונה, בחקירותיו השונות ובבית המשפט, וגרסאותיו אינן ראויות לאמון כלשהו.

בהמשך לכך הוסיף וקבע בית המשפט כי יש להרשיע את המערער גם בעבירה של המתה בנסיבות דעת. נקבע כי המערער נטל סיכון לא סביר הן בשתיית אלכוהול טרם הנהיגה, הן בהתעלמו מהעובדת הידועה גם לו בדבר המוסכמה החברתית ואפשרות הימצאותם של רוכבי אופניים על הכביש, והן בנהיגה "עיוורת" על הכביש שעה שעמדו לרשותו תנאים אופטימליים.

גזר הדין

22. בגזר דיןנו עמד בית המשפט על השבר שפקד את משפחת המנוח בעקבות מוותו, ועל תכונותו וכיישוריו הייחודיים חרף גילו הצעיר. עוד עמד בית המשפט על כך שהייה של נטע ניצלו בנס כאשר בשבריר שנייה עלתה בידה לזנק אל שלו הכביש בעודו שגורלו של המנוח נחרץ. צוין כי אופן נהיגת המערער ותוczאתה הנוראה פגעו בערך קדושת החיים ובחובה להגן על שלמות גופם ונפשם של המשתמשים בדרך ובכללם רוכבי האופניים. בהמשך עמד בית המשפט על מדיניות הענישה הנוגגת ועל שיקולים נוספים שהנחוו אותו בקביעת המתחם, ובכללם הheimerה ההדרגתית בעבירות מסווג זה ועמדת החוקק ביחס לחומרתן. בהתאם לכך נקבע כי מתחם הענישה ההולם במקרה זה עומד על 11-15 שנים מאסר בפועל ו-20 שנים פסילה מלקלבל או מלחייב רישון נהיגה. באשר לנסיבות שאין קשורות בביצוע העבירה התייחס בית המשפט לנטיותיו האישיות של המערער, לטענת בא-כווּן בדבר תרומתו לחברה ולהשဖעת האירוע עליו ועל בני משפחתו. כן ניתנה הדעת לכך שהמערער נעדר עבר פלילי, אולם לחובתו מעל 40 הרשעות קודמות בעבירות תעבורה ובשבע השנים שקדמו לתאונה הוא ריצה שני עונשי פסילה לתקופה מצטברת של מעלה שלוש שנים, בגין צריכת אלכוהול לפני נהיגתו. בהתחשב בכל האמור, כמו גם בעובדה שהמערער נמנע מלקחת אחריות על מעשיו וניסה לגלגל את האחריות על הוורי של המנוח, מצא בית המשפט להעמיד את עונשו של המערער בחלוקת העליון של המתחם. בסיכוןו של דבר נגזרו על המערער 10 שנים מאסר בפועל; שנה מאסר על תנאי לבסוף תוך 3 שנים את העבירות בהן הורשע או עבירה של נהיגה בשכרות; פסילה מלקלבל או מלחייב רישון נהיגת למשך 20 שנים החל מיום שחרורו ממאסרו; פסילה מלקלבל או מלחייב רישון נהיגת לשנה על תנאי, לבסוף עבירה של נהיגת בהיותו שיכור או תחת השפעת משקאות משכרים למשך 3 שנים מתום ריצויו מאסרו; פיצוי להוורי המנוח בסך של 150,000 ש"ח; וקנס בסך של 20,000 ש"ח או 100 ימי מאסר תמורתו.

טענות המערער

23. ערעורו של המערער מופנה כאמור הן נגד הרשעתו והן נגד עונש המאסר שהושת עליו. בכל עמוד 9

הנוגע להכרעת הדין, נטען כי התאונה אירעה בנסיבות שונה לחולוין מהמיקום שלגביו נערךנוניסוי שדה הראייה על ידי הבודחן. כך, עדותה של נטע, הממצאים הפורנזיים, ממצאי הנזקים והספרות המקצועית בתחום, מוליכים כולם למסקנה כי התאונה התרחשה בנתיב הימני של הכביש. אף על פי כן, במסגרת ניסויו מיקם הבודחן את התאונה בנתיב המרכזי-شمאל, וזאת תוך עיונות הראיות, ניסוין להשפיע על עדותה של נטע והתעלמות מכלל הממצאים. הכל, מתוך כוונה להפליל את המערער. הבודחן התבשם בקביעת נקודת האימפקט על החרישים שאורתו בכביש, תוך שייצר תמונה שקרית לפיה החרישים נוצרו כתוצאה מגירית האופניים מתחת לרכב בפגיעה. אלא שהממצאים מצביעים על כך שהחרישים לא נגרמו כתוצאה מגירית האופניים אלא מפגיעתם בקרקע לאחר שהועפו מעלה כתוצאה מההתאונה. הממצאים גם מצביעים על כך שבניגוד לקביעת הבודחן, הפגיעה הייתה מצד השמאלי של הרכב ולא מצד הימני; ושבניגוד לקביעת הבודחן, המנוח לא הוטח בעקבות הפגיעה למקומות בו הוא נמצא, אלא נפל על מכסה המנווע והושע עם הרכב לאותו מקום. ככל נוסף שדבק בניסויו של הבודחן הוא העובדה שהוא הניח את האופניים בנתיה מסוימת לצד שמאל, חרף העובדה שככל הראיות והעדויות מצביעות על כך שהאופניים עמדו ב"מיד הצר". בנסיבות אלה, ובהתאם כשלים רבים נוספים שנפלו באופן עriticת הניסויים על ידי הבודחן והציגם לבית המשפט, לא היה כל מקום לבסס על ממצאיו השקרים קביעות כלשהן, וזאת שלא להרשיע את המערער. זאת בפרט נוכח העובדה שהraiות והעדויות כולן מוכחות שבמיקום האמתי בו אירעה התאונה, לא ניתן היה לראות את שתי הדמיות שהיו על הכביש - הן מהטעם שהאופניים עמדו ב"מיד הצר", והן מהטעם שהדמויות עמדו על רകע שחור ולא על הרקע הבahir בו הוצבו על ידי הבודחן בניסויו.

24. זאת ועוד, בית המשפט המחויז נתקפ לככל טעות כאשר קבע כי נקודת האימפקט אינה רלוונטית לקביעת שדה הראייה. בית המשפט עצמו היה ער לחשיבות נקודת האימפקט, ועל כן קבע אותה במיקום שונה מהמיקום שקבע הבודחן המשפטתי - בתפר שבין הנתיב הימני לנחל המרכזי. לגבי מיקום זה לא נערך ניסוי שדה ראייה מעולם, ولو היה נערך, היו המשתתפים שדיםו את המנוח ואת נטע, נתמעים ברקע השחור ולא ניתן היה לראותם, כפי שטענה ההגנה בחומר הדעת מטעמה. אלא שבית המשפט כלל לא בחר את חומר הדעת האמורויות, המתישבות באופן מובהק עם הממצאים, הראיות והעדויות בנוגע למקום התאונה, ובכך שגה. בכל מקרה, משעה שנייה שדה הראייה התבשם על נקודת האימפקט, אין לו כל נפקות מקום שבו נקודת האימפקט הייתה שגואה, וממילא לא ניתן לקבוע את אשמת המערער מעל לכל ספק סביר. בית המשפט גם שגה כשקבע כי אין רלוונטיות לאופן שבו עמדו האופניים (ב"מיד הצר"), לעמוד התאורה שלא פעל ולרקע עליו עמדו המנוח ונטע. קביעות אלה עומדות בנגדות לספרות המקצועית ולפרקטייה העולמית, וכן ניתנו בחוסר סמכות וגורמות למעערער עיונות דין קיצוני.

25. בנוסף נטען כי המערער לא נטל סיכון בלתי סביר, ולמעשה לא נטל סיכון כלל, כאשר מהraiות ומהתנהלותו לאחר התאונה עולה כי לא התקיים היסוד הנפשי לעבירות בהן הורשע. המערער נסע מבאר יעקב לכפר סבא במהירות גבוהה מהモתר, באופן אחראי ונורומטיבי, ובהתאם לחוק ולכך

שהכיבש היה ריק מאדם. המנוח עמד בלב כביש מהיר בשעת חסיכה, לבוש בגדיים שחורים, על רקע שחור, כשעמוד התאורה שמעליו לא פעל והצליל את הכביש. בנסיבות אלה, כלל לא היה מקום להעמיד את המערער לדין ולבטח לא להרשו. בעניין זה הוסיף וטען המערער כי קביעת בית המשפט לפיה בכביש היו הולכי רגל ורוכבי אופניים אחרים, היא קביעה שקרית שהועתקה מכתב האישום ללא בדיקה ומבליל שהוכחה. התיעוד מצמלמות "נתבי ישראל" סותר קביעה זו ומוכיח שהכיבש היה ריק מאדם זולת כל רכב, המנוח ונטע. בהינתן אפוא שעל יסוד זאת נקבע שהמעערער לא נקט בזירות המוחדת הנדרשת בהיגתו, יש לבטל את הכרעת הדין. אך יש להוסיף שגם בית המשפט עצמו קבע בהקשר אחר בהכרעת הדין כי היה למעערר "שדה ראייה פתוח", וברוי כי לא ניתן לסתור על הכרעת דין המתארת שתי זירות שונות. מדובר בסתירה פנימית היורדת לשורש הרשעה בכל הנוגע לציפייה להימצאות אדם בכביש המהיר והריק.

26. יש לבטל את הכרעת הדין גם מאחר שהוכח כי המערער לא נהג תחת השפעת משקה משכר. מהודעתו של החבר שבביתה שהוא המערער עבר לתאונת (להלן: יוסי), עולה כי המערער לא שתה כל משקה משכר. יוסיאמין לא הובא עדות, אולם הדבר נעשה בעצת עורכי דין הקודמים של המערער (שהוחלפו בין הכרעת הדין לגור הדין) ואין מקום לזקוף זאת לחובתו. כמו כן, מיד לאחר התאונה המערער חש לשיער למנוח, ליווה אותו לאמבולנס, התענין בשלומה של נטע, המtanן לבוא המשטרה בזירה, שיתף פעולה בכל הבדיקות והחקירות להן נדרש, דבר בצלילות וuber את בדיקת המאפיינים בהצלחה. הקביעה כי המערער היה תחת השפעת משקה משכר התבססה על ראיות נסיבותות שככל לא נבדקו לעומקן, הרחוקות מהוכחת מצאים המצדיקים הרשעה, ושמקורן ברצון להפלילו. שהרי לא נקבע ריכוז אלכוהול בגופו, ולא הוכחה השפעה של משקה כלשהו על התנהגותו ונרגומו. להיפך, הממצאים הפורנזיים מוכחים כאמור כי הוא היה צלול, לא נסע בפראות והתנהל באופן נורמטיבי. זאת כאשר תוכאות הבדיקה המקדימה שנערכה לו בזירה ותוכאות בדיקת הינשוף שנערכה לו מאוחר יותר הן בלתי קבילות, כך שכלל לא היה מקום להתבסס עליהם בדוח הבוחן או להגישן בבית המשפט.

27. באשר להודעת מכוון של המערער על הרגלי צירicit האלכוהול שלו, כלל לא היה מקום ליתן לה משקל שכן אין בין השניים היכרות של ממש. מכל מקום, הוא לא היה עם המערער עבר לתאונת ועל כן אין בהודעתו כדי ללמד דבר לעניינו. באשר לעדות השוטרים לפיה נידף מפיו של המערער ריח אלכוהול, הרי שמדובר בעדות מוקשית בהתחשב בכך שהמעערער עטה על פיו מסיכה. יתכן שהיה זה הריח שנידף בזירה בעקבות התאונה, עליו גם העידה נטע, או ריח שנידף מגורמים אחרים שניכחו בזירה. בכל מקרה, העובדה שנידף מפי המערער ריח אלכוהול אינה מהוות שלעצמה ראייה המוכיחה נהיגה תחת השפעת אלכוהול. בית המשפט כלל לא בחר את התרחיש לפיו המערער לא היה תחת השפעה כלשהו, והאם בגדירו של תרחיש זה קיימים ספק סביר שהוא לא התרשל או שלא התקיים בו היסודות הנפשי הנדרש לעבירות בהן הורשע. בית המשפט התמקד בפערים בין התשובות שניתנו על ידי המערער בחקירותיו לשאלות הנוגעות לשתיית אלכוהול על ידו, אולם לפערים אלה יש הסבר עובדתי והגינוי הנוגע לטראומה שחווו וליעוץ המשפטי שנייתן לו לפחות שישיב שאינו זוכר. בכלל מקרה, אף אם אכן המערער נהג תחת השפעת משקה משכר, הדבר אינו נוגע לשדה ראייה שהיא לו, כך

שהתאונה הייתה בלתי נמנעת בכלל מקרה.

28. בית המשפט גם שגה כאשר הרשיע את המערער בעבירות המתה בנסיבות דעת על בסיס ההנחה שהוא פעל בנגד למוסכמה חברתית-דתית לפיה לא נסעים בככישים בכניסתו של יום היכפורים, מוסכמה שאינה מתקימת לגבי כביש מהיר ולגבי המאחרים לקבל את החג. לא בכך ברטונים מצלמות "נתיבי ישראל" נצפים כל רכב שונים נוספים נסעים בככיש. בכך יש להוסיף כי אין מקום להרשייע אדם על בסיס מוסכמה שאינה מעוגנת בדיון. זאת בפרט בנסיבות שהבן מדובר בתאונה שהוא לא יכול היה למנוע. לחלוין טוען כי מקרה זה אינו נכנס לדרה של עבירה המתה בנסיבות דעת, אלא לכל היוטר לעבירה של גרים מות בירושנות, שגם בה - בהתחשב בכלל האמור - לא היה מקום להרשייעו.

29. באשר לעונש, טוען כי מדובר בעונש החורג באופן קיצוני ממדיניות הענישה הנוהגת, כאשר גם במקרים חמורים שככלו הפקלה של הנפגע הוטלו עונשים פחותים באופן ממשמעותי. גם שגה בית המשפט בכך שלא אפשר הגשת תסוקיר שירות מבחן בעניינו של המערער עובר לממן גזר הדיון. זאת בפרט על רקע תוכאות התאונה והטרואמה שחוווה. עובדה זו, לצד נתונים אחרים, מצביעים על המגמות של בית המשפט המחוזי.

30. לשאלות התמונה יזכיר כי לאחר הגשת ערעורו הגיע המערער בקשה "לקבלת ראייה חדשה", בה התבקש להעיד את מומחי ההגנה, ולחלוין לקבל חוות דעת חדשה מטעם המומחה הרשקביץ. זאת, כך טוען, מהטעם שבהכרעת הדיון נכללו קביעות שבמומחויות העומדות בנגד ספר הבוחנים המשטרתי ולספרות המקצועית, אשר יש להן השלכות רוחב ויש בהן כדי לגרום למערער עיונות דין חמור. לעומת זאת המערער, את השגיאות שבמומחויות שנפלו בהכרעת הדיון יש להבין מפיו של מומחה, ועל כן יש לאפשר את העדת המומחים לו והרשקביץ, או למצער לקבל חוות הדעת החדשה של המומחה הרשקביץ. המערער טוען כי לא הייתה כל אפשרות להגיש את הריאות האמורות קודם לכן, שכן הן מבוססות על הקביעות הפסולות בהכרעת הדיון, שלא ניתן היה לשער שייכלו בה. נוסף על האמור התבקש להורות על העדתו של יוסי, החבר ש商量תו יצא כאמור המערער לנסעה סופיה תאונת הדרכים. לטענת המערער, יוסי לא הובא לעדות בשל כשל בייצור, ועדותתו היא קריטית שכן הוא האחרון שראה את המערער טרם התאונה ויכול להעיד על מצבו ועל צילומו. אדון בגורל בקשה זו בהמשך.

טענות המשיבה

31. המשיבה מצדה סמוכה את שתי ידיה על פסק דיןו של בית המשפט המחוזי. לעומת זאת, הרשות המערער מבוססת על ראיות מוצקאות המוכיחות כי הוא נהג ביום היכפורים באופן שאינו מותאם לתנאי הדרך וחתת השפעת משקאות משכרים. בשל כך, על אף ששדה הראייה היה פתוח לפניו, הוא לא

הבחן במנוח ובנטע אשר עמדו עם אופניהם על הכביש. המערער חולק בערעורו על רובן ככולן של הקביעות העובדיות שנקבעו בהכרעת הדין, אך אין כל טעות בקביעות ולא קמה כל עילה להתערב בהן.

32. באשר לטענות לעניין תנאי הדרך והראות בזמן התאונה, נטען כי הקביעה לפיה בזמן התאונה היה מזג אוויר נאה ויבש והכBias היה מואר מתיישבת עם עדותה של נטע; עם תיעוד מצולמות נתיב ישראל; עם עדותו של הבודח; ועם צילום ניסוי שדה הראייה השני שנערך למחירת התאונה. כמו כן, הקביעה כי לא הייתה תנوعת מוכניות על הכביש כך שדבר לא הגביל את שדה הראייה של המערער, מתיישבת עם עדותה של נטע. המערער מנסה להתבסס בערעורו על כך שאחד מעמודי התאורה באזהר לא פועל, אולם בכך נדחתה טענה זו. זאת בין היתר בשל העובדה של נטע, אלימלך ובותן התנועה שמסרו قولם כי התאורה במקום הייתה טובה; לכך שמדובר בעמודי תאורה עצומותים הממוקמים בסמוך אחד לשני, באופן שבו אין בחסרוינו של אחד כדי לגרוע מהיכולת לראות את הנעשה על הכביש; וכן שסמליא המנוח ונטע לא עמדו מתחת לתאורה הכבוי אלא דרומית ממנו, כאשר בין ניצב עמוד תאורה נוסף שהוא פועל. בכל הנוגע לשדה הראייה, מהניסוי השני שביצע הבודח עלה כי כבר במרחק של 270 מטר מאזור האימפקט הוא ראה דמות על הכביש, והבחן בדמיות בבירור במרחק של 138 מטר. אמן תוצאות הניסוי השלישי שנערך לא התקבלו על ידי בית המשפט בשל כך שהיא נתון להטיות המערער שהשתתף בו, אולם גם אם מקבלים את תוצאותיו, המסקנה המתקבלת היא שהיא לו מספיק זמן להגביל להימצאותו של המנוח על הכביש. ובנוגע לטענה כי לא ניתן היה להבחן במנוח בשל כך שהאופנאים עמדו ב"מיד הצר", בצדק דחה בית המשפט טענה זו בהסתמך על עדותה של נטע לפיה האופנאים עמדו בנטיה ימינה, כמו גם על התאמת הנזקים של הבודח. מכל מקום, כפי שנקבע בהכרעת הדין, טענה זו אכן אינה רלוונטית בהינתן שהcabish היה ריק מאדם, בשל תאורה ולשدة הראייה הטובים ששררו בכביש ושעה שהיה על הכביש שני רוכבי אופניים שעמדו בסמוך זה לזה.

33. באשר לטענות המערער לעניין מקום אזור האימפקט, גם אותן אין מקום לקבל. בוחן התנועה קבע את אזור האימפקט בהסתמך על סימני החriciaה בנתיב האמצעי בכביש, שנגרמו מגרירת האופנאים על ידי רכבו של המערער לאחר הפגיעה. הקביעה כי מקום האימפקט היה בתפר שבין הנטייב הימני למרכזי, מתיישבת עם עדותה של נטע ועם מקום החriciaים על הכביש, וגם עם מקום האימפקט עלייו המערער בעצמו הצביע בזירה. כלל לא ברור על מה מבסס המערער את טענתו לפיה מקום האימפקט היה בנתיב הימני, שעה שהמומחה לוי העיד שאין יודע היכן היא ממוקמת וכי היא אמורה להיות מאחוריו מקום החriciaים שנמצאים בנתיב האמצעי. בכלל מקרה, בצדק נקבע שאין ממשמעות למקומות האימפקט בהינתן שדה הראייה הרחב ותנאי התאורה הטובים שהיו בכביש. הודגש כי ניסוי שדה הראייה אינו אמור לשמש כ査זר מלא של התאונה, אלא מטרתו לבדוק את שדה הראייה שהיא לנוג בזמן התאונה, בתנאים דומים ככל הניתן. וכן, מהניסוי השני עלה שניתן היה לראות את המשתtipים היטב והמעערער היה צריך להבחן בנטע ובמנוח זמן רב לפני שהגיע לאזור האימפקט. באשר לטענות המערער בדבר לבושם הכהה של נטע והמנוח והركע הכהה שהיא מאחוריהם, אלה

אין מתיחסות עם העובדות לפיהן המנוח חשב קסדה בהירה בצבע תכלת שנראתה היטב בסרטוני "נתבי ישראל"; עם כך שנטע לבשה בגדים שחורים קצרים, קסדה אדומה וסנדלים אדומים; עם כך שהצמחייה באזור אינה שחורה ואני בגון אחד; ועם כך שלאורך צדו הימני של הكبש מצוי מעקה בטיחות בהיר.

34. עוד טענה המשיבה כי פגיעתו של המערער במנוח מעידה כי הוא אכן נהג בקלות דעת באופן שאינו توأم את תנאי הדרך. אשמתו של המערער לא נובעת מעצם העובדה שהוא נהג ביום הciporim, אלא שהוא נהג באופן שאינו توأم את תנאי הדרך - הימצאות הולכי רגל ורוכבי אופניים על הכביש - אלהם היה מודע. נήג ביום הciporim יוצרת חובה לנוהג בהתאם לנסיבות המייחדות של היום, הינו זהירות יתרה תוך ערנות מרבית לאפשרות הימצאותם של הולכי רגל ורוכבי אופניים על הכביש. אלא שהמערער לא התאים את ניגומו לכך, ולמעשה נהג בצורה "יעורת" עד שהחל בבלימה רק לאחר שהתגנש בעוצמה בפני עצמו. לערער עמדו כל התנאים האופטימליים להבחין בנטע ובמנוח, ועל אף כל זאת התגנש במנוח בעוצמה וגרם למותו. נήג ביום זה בכלל, ובנסיבות יום הciporim בפרט, היא בוגדר קלות דעת ברף גבוהה ביותר.

35. באשר להרשעת המערער בעבירה של נήג תחת השפעת משקאות משכרים, זו התבessa על מספר ראיות נסיבות ולא נפלה בה כל טעות. הודges כי אין חולק שביקורת הינשוף השנייה שנעשתה לערער אינה קבילה כראיה, וגם בהכרעת הדין צוין מפורשת כי לא ניתן להסתמך עליה, אך שלא ברורה טענת המערער בעניין זה. כמו כן, בהינתן אינדיקטיות רבות לנήג תחת השפעת משקאות משכרים, אין בעובדה שהוא עבר את בדיקת המאפיינים כדי להוביל לזכויו.

36. ביחס לטענות המערער בדבר כשל הייצוג, מדובר בטענות בעלמא שלא בסיסו כלל ואף לא הוגשה התייחסותם של הסגנורים הקודמים לטענות. כמו כן, בחינת מכלול הראיות עליהם התבessa בית המשפט המחויז מלמדת כי הרשות המערער לא הייתה משתנה גם אל מול התקיימו הכשלים הנטען ביצוגו, שכן היא מבוססת על מספר רב של אדנים שאינם תלויים זה בזה. בפרט נתן ביחס לiosis, כי כתוב האישום לא ייחס לערער שתית אלכוהול דווקא עצמו, ובכל מקרה עדותו אינה מעלה והוא מוריידה שכן יש ביכולתו להעיד רק על מה שקרה בביתו ולא על מה שקרה לפני או לאחר מכן.

37. ביחס לגזר הדין, טענה המשיבה כי אין מקום להתערב בו. העונש שהוטל על המערער אמן אין קל, אולם הוא הולם את חומרת מעשיו ואת תוכאתם הקשה. חומרת המעשים מתחדשת לאור עבירות התעבורתי המכוביד הכלול 42 הרשעות קודמות, כאשר הרשותה הנווכחית היא הרשות השלישית בעבירות הקשורות לנήג תחת השפעת אלכוהול.

38. ולבסוף טענה המשיבה כי יש לדוחות את הבקשה להוספת ראיות. נטען כי למעשה מדובר בבקשתה להעיד מחדש את מומחי ההגנה, עדים שכבר העידו בבית המשפט המחויז; ולהגיש חוות דעת נוספת נסافت המתיחסת לקביעות עובדיות שקבע בית המשפט המחויז, למצווי המהימנות שלו ולכך שהעדיף את עדות הבוחן על פני עדותו של המומחה לו. על כן לא מדובר בראיות חדשות כלל אלא בראיות שהובאו כבר לפני הערכאה הדינית בשינוי אדרת, תוך ניסיון לבצע מקרה שיפורים שאין כל מקום לאפשרו. באשר לבקשתה להעיד את יוסי, נטען כי הוא מסר הودעה במשטרה והודיעתו צורפה לחומר החקירה והועברה להגנה, אך הוא לא זומן לעדות מטעם מי מהצדדים. על כן, לא מדובר בראיה חדשה שלא ניתן היה להביאה קודם לכן. מכל מקום, כאמור, לא נראה שעדותו תוכל להביא לשינוי כלשהו בתוצאות ההליך.

39. להשלמת התמונה יזכיר כי ביום 20.2.2025 התקיים לפנינו דיון במעמד הצדדים. כבר בפתח הדיון הודיענו כי החלטנו לדוחות את בקשה המערער להוספת ראיות, תוך שבבגרונו כי נימוקינו ינתנו בגוף פסק הדין. לאחר מכן שמענו את טיעוני בא-כוח הצדדים, אשר חזרו כל אחד על עיקרי הטיעון מטעמו. בא-כוח המערער אף הסתייעה בטיעוניה בדגם רחב מדדים שהוצב באולם בית המשפט, באמצעותו ביקשה להמחיש את אזכור התאונה ולהסביר את טיעוני ההגנה בנוגע למיקום התאונה ולשدة הראייה של המערער.

דין והכרעה

40. לאחר עיון מעמיק בפסק דיןו של בית המשפט המחויז ובטענות הצדדים, ולאחר שימוש בדיון שהתקיים לפנינו, הגיעו לכל מסקנה כי דין הערעור על הכרעת הדין להידחות ודין הערעור על גזר הדין להתקבל במידה מתונה, וכך אכן לחברי שנעשה.

הערעור על הכרעת דין

41. בטרם אפנה לבחינת טענות המערער על הכרעת הדין, אבקש להעיר שלוש הערות מקדמות.
הachat: כתוב הערעור ועיקרי הטיעון מטעם המערער מלאים טענות כרימון נגד מצואו של בית המשפט המחויז בהכרעת דין. ההכרעה שלහן לא תעסוק בכל אחת ואחת מהטענות האמורות. ערעור המבקש להפוך כל קביעה וממצא של הערכאה הדינית מחמייך את תפקידה של ערכאת הערעור ואת טיב הביקורת השיפוטית המופעלת על ידה. כפי שנאמר מקדמת דנא, "תפקידה של העביר תחת שבט ביקורתה את פסק-הדין של הערכאה הדינית ולבוחן אם 'אשר' הוא או 'פסול', ואם נפל בו פגם היורד לשורשו של עניין" (ע"פ 1258/03 פלוני נ' מדינת ישראל, פ"ד נח(6) 625, 642; ראו גם: ע"פ 4115/08 גלעד נ' מדינת ישראל, פסקה 14 (24.1.2011); ע"פ 16/2004).

ועדיה נ' מדינת ישראל, פסקה 41 (25.10.2018) (להלן: עניין ועדיה). ההחלטה תתמקד אפוא בסוגיות המרכזיות המועלות בערעור.

השנייה: בהמשך כאמור, הלכה למעשה חלק נכבד מטענות המערער מופנה כלפי קביעות עובדיות וממצאי מהימנות של בית המשפט המחויז. על כן מן הראי להזכיר מושכלות יסוד לפיהן ערכאת הערעור לא תיטה להתערב במצבו עובדה ומהימנות שנקבעו על ידי הערקה הדינית, אשר התרשמה באופן ישיר ובלתי אמצעי מהעדים שנשמעו לפניה ומהשתלבות עדויותיהם במאגר הראיתי הכלול (ראו לדוגמה לאחרונה: ע"פ 7688/23 קינגטונ נ' מדינת ישראל, פסקה 40 (6.3.2025); ע"פ 24/2025 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקה 8 (19.2.2025); ע"פ 368/24 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקה 18 (9.2.2025)). אמן לכליל זה הוכרו מספר חריגים, אך אומר כבר עתה, וארחיב גם להלן, כי מקרה זה אינו בא בגדרם.

והשלישית: כתוב הערעור ועיקרו הטיעון של המערער מנוסחים בלשון משתלהת ובוטה במיחוז. המערער לא בחל באשומות קשות בבחון, בבא-כוח המשיבה בהליך קמא ובבית משפט זה, לרבות ככלא המיחסות למי מהם כוונה להפלילו. המערער לא הסתפק בכך ואף מצא לנכון להפנות האשמות כלפי הוריו של המנוח, אשר איבדו את היקר להם מכל, ואף כלפי המנוח עצמוו. מדובר בטענות חמורות ביותר, שאין להן ولو קצתו קצחו של בסיס, והן אין ראיות להישמע. אין כל מקום להפוך עד או פרקליט בהליך, וודאי לא את בית המשפט ואת הוריו של נגצע עבירה או את נגע העבירה עצמוו, ל"שק חבות", אף אם תוכאת ההליך אינה נשאות חן בעיני המערער. הניר אינו סובל הכל.

42. עתה לטענות המערער לגוף. באופן כללי ניתן לחלק טענות אלה לשלווש סוגיות מרכזיות: שדה הראייה ותנאי הדרך ששררו בכਬיש בעת האירוע; הוכחת הנהיגה של המערער תחת השפעת משקה משכר; והרשעת המערער בעבירות המתה בנסיבות דעת. אדון בסוגיות אלה כסדרן.

שדה הראייה ותנאי הדרך

43. טענתו המרכזית של המערער בנוגע לסוגיות שדה הראייה ותנאי הדרך, היא כי התאונת התרחשה במקום שונה מזה שנקבע על ידי הבחן כאזרור האימפקט, וכי במקום האמתי בו אירעה התאונת לא ניתן היה לראות מראש את שתי הדמיות שהיו על הכביש. זאת הן נוכחות האופן שבו עמדו אופניו של המנוח (טענת ה"מיד הצר"); הן בשל החשיכה והליקוי בעמוד התאורה שהוא במקום; והן בשים לבלבושים הכהה של המנוח ונטע ולרקע הכהה שהוא מאחוריהם.

44. אפתח במקומות התאונת- נקודת האימפקט. לטענת המערער כאמור, הבחן קבע את נקודת עמוד 16

האימפקט בנתיב המרכז-شمالي נוכח סימני החריצה שנמצאו על הכביש, והזיהי קביעה שגוייה. לעומת זאת, מעדותה של נטע, מהמדוברים הקיימים ומהנסיבות המקצועית עולה כי התאונה התרחשה בנתיב הימני של הכביש. בעוד כך טוען המערער כי בית המשפט קבע שנקודת האימפקט הייתה בתפר שבין הנתיב הימני למרכזי, וזאת באופן שאינו עולה בקנה אחד עם קביעת הבוחן או עם עמדת ההגנה.

45. אין בידי לקבל טענות אלה. כבר בפתח הדברים אומר כי מקובלות עליו העמדה לפיה בנסיבות של מקרה זה, מיקומה המדוקדק של נקודת האימפקט אינו משליך על שדה הראייה של המערער אל המקום שבו עמד המנוח. זאת בשים לב לכך שהפערים בין הנקודה שצין הבוחן לבין האзор שצין על ידי המומחה לוי בדבר נתיב הנסעה בו התרחש האימפקט אינם משמעותיים (כפי שיפורט להלן); לכך שמדובר בכביש ישיר ורחב ולתנאי הראות הטובים שהרוו בעת התאונה (כפי שגם כן יפורט להלן); ולעובדה שלטענת המערער עצמו הכביש היה ריק כמעט רכב או מבני אדם בעת התאונה או בדקות שקדמו לה. אולם מאחר שלסוגיה זו הוקדש נפח שימושו בטיעוני הערעור, אדון בטענות המערער גם לוגו).

46. ראשית, טענת המערער כי מיקום אזור האימפקט שנקבע על ידי הבוחן שגוי, נשענה על עמדת המומחה לוי לפיה לא ניתן לקבוע את נקודת האימפקט על בסיס סימני חריצה בכביש. ברם בית המשפט העדיף את עמדת הבוחן על פני עמדתו של המומחה לוי, לאחר התרשםות בלתי אמצעית משניהם, כאמור בעניינים כגון דא ערכאת הערעור אינה נהגת להתערב (וראו בפרט בהקשר של העדפת מומחים: עניין ועדיה, פסקה 67; ע"פ 13/2006 אלמליח נ' מדינת ישראל, פסקאות 66 ו-72 (22.12.2015) (להלן: עניין אלמליח); ע"פ 3071/01 מאירוב נ' מדינת ישראל, פסקה 5 (16.11.2006)). לא לモותר לציין בהקשר זה כי המומחה לוי עומת בחקירותו עם העובדה שבספר הבוחנים המשטרתי אליו הוא עצמו הפנה, צוין כי סימני חריצה הם אחת מהדרכים לקבוע את אזור האימפקט, והוא לא ניתן לכך כל מענה (עמ' 141 לפרטוקול מיום 25.7.2022, שורות 26-33).

שנית, קביעת אזור האימפקט על ידי הבוחן אמונה התבessa על החריצים בכביש, אולם מהרטוטים שערך ביום התאונה ובสมוך לאחר מכן עולה שהמייקום שנקבע על ידו מתישב עם המיקום עליו הצבע המערער עצמו בזירת התאונה (ת/12 ו-ת/20). שלישיית הניסיון לייצר פערים בין עמדת הבוחן, עדותה של נטע וקביעת בית המשפט איננו משכנע. התמונה המתקבלת ממכלול הראיות והקביעות היא אחת והיא ברורה: נטע והמנוח עמדו בתפר שבין הנתיב הימני למרכזי - נטע מימיןSKU ההפרדה והמנוח משמאל, בנתיב המרכז. כך קבע הבוחן בדוח שערך (ת/26, עמ' 3-4); כך מסרה נטע בעדותה (עמ' 6 לפרטוקול הדיון מיום 15.2.2022, שורות 24-30); וכך קבע בית המשפט (עמ' 5 ו-13 להכרעת הדיון). ורביעית, אף המומחה לוי כלל לא סבר שההתאונה אירעה בנתיב הימני. מחוות דעתו וمعدותו עולה גם כן כי המנוח עמד בסמיכות SKU ההפרדה שבין הנתיב הימני למרכזי, מעט דרומה מהנקודת שנקבעה על ידי הבוחן (כלשון חוות הדעת: "מעט לאחר דרומה מסימני החריצה" (עמ' 61); וככלשונו בעדותו: "5 מטר לאחר וקצת ימינה" (עמ' 141 לפרטוקול, שורה 15)).

7. נוכח כל האמור, אין מקום לקבל את טענת המערער לפיה המיקום שנקבע על ידי הבוחן שגוי. מילא, גם אין לקבל את הטענה לפיה אין רלוונטיות לממצאי הבדיקה בניסוי שדה הראייה השני, בו הוצבו הרוכבים שדיימו את נטע ואת המנוח במיקום האימפקט האמור (כפי שעה מעין בلوح התצלומים של ניסוי זה (ת/15)). מאותו הטעם אין אף לקבל את הטענה כי במיקום "האמת" לא היו הרוכבים המדמים עמדים על רקע בהיר כי אם על רקע כהה. מעבר לצורך יעור כי מעין בلوح התצלומים של הניסוי השלישי שערך הבדיקה (ת/18) עולה כי בעת הימצאות הרכב מרחק של 19 מטרים מנקודות האימפקט, אחד מהרוכבים המדמים שהציב לא עמד על רקע בהיר, ולמרות זאת המערער עצמו מסר שהוא יכול להזותו באופן ברור. אף על פי כן, המערער לא בלם עד לרגע הפגיעה (כך עולה מעדותו של הבדיקה, שנמצאה כאמור מهيmana על ידי בית המשפט: פרוטוקול הדיון מיום 17.2.2022, עמ' 16 שורות 7-13-24, עמ' 23 שורות 7-9 ועמ' 24 שורות 4-17).

8. ומכאן לאופן שבו עמדו אופניו של המנוח. בעניין זה טוען המערער כי אופניו המנוח ניצבו ב"מיד הצר", היינו לכיוון נסיעתו של המערער, ולא בנטיה לצדים כפי שהציב אותם הבדיקה בניסוי שדה הראייה. אלא שעדמה זו אינה מתישבת עם הדברים שמסרה נטע, לפיהם אופניו של המנוח ניצבו בנטיה ימינה (הודעתה במשטרה מיום 17.9.2021, עמ' 2 שורות 1-6 (ת/62); שרטוט שערך השוטר שגבה את הودעתה על בסיס דבריה (ת/50); פרוטוקול הדיון מיום 15.2.2022, עמ' 6 שורות 27-26 ועמ' 10 שורות 20-22). מכל מקום, אף אם אופניו של המנוח עמדו ב"מיד הצר" כפי שנטען בחווית דעת המומחה לוי, אין בכך כדי לסייע למערער. זאת מפני שאין חולק כי המנוח היה רכב על האופניים בעת הפגיעה (הודעתה נטע במשטרה מיום 17.9.2021, עמ' 2 שורות 1-2; פרוטוקול הדיון מיום 15.2.2022, עמ' 7 שורות 26-35 ועמ' 10, שורות 21-22). לפיכך, אף אם אופניו עמדו ב"מיד הצר" - במאונך הצר" - בניצב לרכבו של המערער - המנוח עצמו שהיה רכב עליהם, עמד ב"מיד הרחוב" - במאונך לרכבו של המערער (כך גם ציין הבדיקה בעניין זה, וזאת לשאלת בא-כח המערער: פרוטוקול הדיון מיום 17.2.2022, עמ' 23 שורות 10-16 ועמ' 24, שורות 1-3). כך יש להוסיף כי המנוח לא עמד במקום בלבדו, ולצדו עמדה נטע. די בכך כדי לדחות את טענת המערער בעניין זה, וזאת אף מבלי להידרש לממצאי התאמת הנזקים של הבדיקה אשר אומצטו על ידי בית המשפט, ולהעדפתם על פניו מממצאים של המומחה לוי.

9. טענה נוספת שבפי המערער היא כי התאונה אירעה בשעת חשכה כאשר התאורה שניצב באזור לא פעיל והצליל את הכביש. ברם גם בעניין זה אין מקום לשנות מקביעותיו של בית המשפט המחויז, לפייה התאונה אירעה בשעת בין הערבאים עת עדין יותר או יומם וטרם ירדה החשיכה באופן מלא; תאונות הכביש כבר פעלה; ולא היה בחסרונו של פנס תאורה אחד מבין רבים כדי להשפיע על הראות. קביעות אלה התבוסטו על התרשםתו הישירה של בית המשפט מעדויותיהם של נטע, הבדיקה ואלימן (פרוטוקול הדיון מיום 15.2.2022, עמ' 8 שורות 22-23; פרוטוקול הדיון מיום 17.2.2022, עמ' 18 שורה 34 ועמ' 19 שורות 1-4; פרוטוקול הדיון מיום 8.3.2022, עמ' 33 שורות 11-14); כמו גם על

סרטון מצלמות האבטחה של "נתיבי ישראל", אין מקום שנתערב בהן. למען הסר ספק צפיתי גם אני בסרטון מצלמות האבטחה (ת/44) והתרשםתי כי מצאו של בית המשפט בכל הנוגע לתאורה הטבעית באותו ערב מעוגנים היטב.

50. סוגיה נוספת שהעלתה המערער בעניין זה, הייתה כי המנוח נטע היו לבושים בגדים כהים. ברם נטע מסרה בהודעה במשטרה כי היא עצמה אמנם לבשה בגדים שחורים אך לראשה הייתה כאמור קסדה אדומה; וכי המנוח חשב קסדה בצבע תכלת, לבש חולצה בהירה והוא לו תיק בצבע בהיר (הזדעה מיום 17.9.2021, עמ' 4 שורה 9). הzdעהויה של נטע במשטרה הוגשו בהסתכמה חלף חקירה ראשית, ובחקירתה הנגדית היה כל לא נשאלת על כך על ידי בא-כוח המערער, דבר הפועל לחובתו (ע"פ 16/16 7440 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקה 22 (6.8.2017); ע"פ 14/4609 בסט נ' מדינת ישראל, פסקה 19 (1.3.2015); ע"פ 14/5270 אולמרט נ' מדינת ישראל, פסקה 184 לפסק דין של השופט ס' ג'ובראן (29.12.2015)). מה גם, שדבריה של נטע לגבי לבוש המנוח אף נתמכים בתיעוד מצלמות האבטחה של "נתיבי ישראל".

51. סיכומו של דבר, לא מצאתו ממש בנסיבות המערער בנוגע לשدة הראייה ותנאי הדרך, ודין להידחות.

52. הגם שניתן היה להסתפק בכל האמור, אבקש להוסיף מספר מילימ בקשר לעופן התרחשות התאונה. כאמור לעיל, על בסיס מממצאי התאמת הנזקים קבוע הבודח כי המערער פגע עם הפינה הימנית של חזית הרכב בחלק האחורי-שמאלי של האופניים. המערער, בהתבסס על חוות דעתו של המומחה לוי, טען כי הממצאים דוקא מצביעים על כך שהפגיעה הראשונית הייתה בין החלק הקדמי-שמאלי של הרכב לבין הגלגל האחורי של האופניים. אלא שאין חולק כי מיד עם הפגיעה במנוח המערער סטה שמאלית (כך עולה מדווח הבודח (ת/26, סעיף 14.ה) וכן עולה מחקרתו של המערער - פרוטוקול הדיון מיום 25.7.2022, עמ' 119 שורות 14-13). בנסיבות אלה, קשה עד מאד לקבל את התזה שהציג המערער. מכל מקום, אף אם הייתה מתקבלת בעניין זה חוות דעתו של המומחה לוי, המסקנה המתבקשת היא שהפגיעה במנוח הייתה יכולה להימנע באמצעות הסטה קלה של ההגה ימינה או שמאלית עובר תאונה.

53. לסיום עד כאן: התאונה התרחשה במקטע כביש ישן ורחב, ביום שבו תנאי הראות היו טובים ומצג האוויר היה נאה, ובשעה שבה עדיין נותר אור יום אך תאורות הכביש כבר פעלה. המנוח נטע עמדן במסלול הנסיעה לכיוון צפון, בתפר שבין הנטייב הימני לנטייב המרכזי כביש, כשאופניו של המנוח עמדן בנטיה ימינה. המערער הגיע מכיוון דרום מבלי שהבחן בשניים, פגע עם חלקו הימני של הרכב בחלק האחורי של אופניו המנוח ורק לאחר מכן החל בבלימה. בהתאם לניסיונו של הבודח, בהתחשב בשدة הראייה ותנאי הראות, ובהתחשב בנסיבות שבה נרג המערער, הוא יכול היה להבחן במנוח ובנטע

מבועד מועוד, לבلوم ולמנוע את התאונה.

54. טרם חתימת פרק זה אתייחס בקצרה לבקשת המערער "לקבלת רأיה חדשה" בדמות העדט מומחי ההגנה או חוות דעת חדשה מטעם המומחה הרשקוביץ, אותה כאמור דחינו בדיון שהתקיים לפניינו. כידוע, במסגרת בחינת בקשה להוספת ראיות בערעור יש ליתן את הדעת לאפשרות להגיש את הראיות במסגרת היליך שהתקיים לפני הערכאה הדיונית; לעיקרון סופיות הדיון; ולטיבן של הראיות כמו גם לשינוי שהגשתן תוביל לשינוי מהותי בתוצאה שנקבעה על ידי הערכאה הדיונית (וראו למשל: ע"פ 21/21 מדינת ישראל נ' יאסין, פסקה 58 (26.3.2024); ע"פ 1779/22 משה נ' מדינת ישראל, פסקה 33 (18.6.2023) (להלן: עניין משה); ע"פ 8957/21 קרא נ' מדינת ישראל, פסקה 52 (21.5.2023); יוסף אלרון "渴別ת ראיות שלא על פי סדרי הדיון" המשפט: ספר עדי אזר זיליברמן, 15, 24-30 (2007)). בענייננו, לא רק שניתנו היה להציג את הראיות המבוקשות במסגרת היליך לפני בית המשפט המחוזי, אלא שמומחי ההגנה אכן הגיעו חוות דעת מטעם ואף העידו לפני. המערער טוען כי יש לעורר סבב עדויות נוספת מטעם שבהכרעת הדיון נכללו קביעות "שהלא ניתן היה לצפות", ברם קשה להלום טענה זו בהתחשב בכך שבית המשפט אישץ בהכרעת דינו את קביעותיו של הבוחן. בנסיבות אלה, ברוי אפוא כי מדובר בניסיון לבצע "מקצת שיפורים", ולא לשם כך נועדה הסמכות להורות על הגשת ראיות חדשות בערעור (עניין משה, פסקה 39; ע"פ 7556/15 קונקיוב נ' מדינת ישראל, פסקה 9 (11.4.2019); ע"פ 9536/11 סרוור נ' מדינת ישראל, פסקה 50 (16.9.2014)).

וכפי שקבע בית משפט זה בעניין ע"פ 4117/06 מקיטן נ' מדינת ישראל (22.2.2010):

"הנה כי כן, הסמכות להתריר הגשתן של ראיות חדשות לא נועדה לאפשר לצדים לבצע 'מקצת שיפורים' בקשר הגנה בו נקטו. היא אף לא נועדה לאפשר להם להעלות טענות חדשות מקום בו התבגרה, בבחינת חכמה של אחר מעשה, כי טענות שהעלו בפני הערכאה הדיונית לא צלחו או כי מומחה אליו פנו ביוזמתם לא סיפק את ה'סchorah' אליה יחלו (השו: ע"פ 1742/91 פופר נ' מדינת ישראל, פ"ד נא(5) 289, 296 (1997))" (שם, פסקה 19).

דברים אלו מתקבלים משנה תוקף כאשר מדובר כבמקרה שלנו ברצון להגיש חוות דעת של אותו מומחה אשר חוות דעתו לא אומצה על ידי הערכאה הדיונית במידה שציפה בעל הדיון, ובערצת הערעור מבקש בעל הדיון באמצעות אותו מומחה להוכיח כי המסקנה אשר הסיק הערכאה הדיונית בשאלת השניה בחלוקת שגואה (ע"פ 2697/14 חדאד נ' מדינת ישראל, פסקה 67 (6.9.2016)). הדבר דומה לעד "ריגל" שאנו עד מומחה, אשר עדותנו לא נתקבלה על דעת הערכאה הדיונית מפהת שורה של טעמים, והוא עד מלין על כך וմבקש לשכנע את ערכאת הערעור שעדותנו מדויקת ושהערכאה הדיונית טעהה בערכתה ויש על כן להשיםיה בשנית לפני ערכאת הערעור. במצב מעין זה ברור לכל בר-בי-רב שאין מקום לאפשר את השמעת העדות בשנית. ודאי לא עדות "משופצת" הבאה להוכיח עד

כמה מסקנת הערכאה הדינונית הייתה מוטעית. בכל מקרה, לא מצאנו כי יש בהעדתם של מומחי ההגנה פעם נוספת שצירופה מבקשת, כדי להביא לשינוי התוצאה אליה הגיע בית המשפט המוחזוי.

נהייה תחת השפעת משקה משכר

55. סוגיה מרכזית נוספת המעורר בטיעוני, נגעה כאמור להרשעתו בעבירה של נהייה תחת השפעת משקה משכר. לטענותו, בית המשפט הרשע אותו בעבירה זו על סמך ראיות בלתי קבילות וראיות נסיבותיות שלא נבדקו לעומקן, ואשר לא היה מקום לבסס עליה הרשעה. עוד טוען כי התנהלותו הנורמטיבית לאחר התאונה, העובדה שעבר את בדיקת המאפיינים בהצלחה והודיעתו של יוסי חברו במשטרה, דוקא מוכחות כי הוא לא נגע תחת השפעת משקה משכר. אלא שגם בעניין זה לא מצאתי לשנות מקביעותו של בית המשפט המוחזוי.

56. אין חולק כי בדיקת ה"ינשוף" שנערכה למערער לא נעשתה בהתאם להוראות היצרן. ברם אף בהתעלם מהתוצאות של בדיקה זו, קיימים אדנים מבוססים להרשעתו של המעורר בעבירה של נהייה תחת השפעת משקאות משכרים. טרם יפורטו הדברים יובהר כי כפי שנקבע לא אחת, הרשעה בעבירה של נהייה תחת השפעת משקאות משכרים אינה חייבת להתבסס על ראיות מדעיות, ואין כל מניעה לבססה גם על ראיות נסיבותיות (ראו והשו: ר"ע 666/86 עודה נ' מדינת ישראל, פ"ד מ(4) 463 (1986) (להלן: עניין עודה); רע"פ 3828/11 אבוחרון נ' מדינת ישראל, פסקה ח' (25.5.2011); רע"פ 903/09 לוי נ' מדינת ישראל (25.8.2009); רע"פ 903/09 לוי נ' מדינת ישראל (5.3.2009); עניין וудיה, פסקה 67). בעניינו אכן, מספר ראיות נסיבותיות מצביעות על אשמתו של המעורר.

57. תחילה, אין חולק כי המעורר הודה שצרך אלכוהול בצהרי יום התאונה. בעניין זה, הוא נשאל פעמים רבות על אודות כמות האלכוהול שצרך, סוג האלכוהול, העיטוי בו שתיה והמקום בו עשה כן, אך הגרסאות שניתנו על ידו היו שונות, מתפתלות ומ��פתחות.

גרסתו הראשונה של המעורר בעניין נמסרה למתנדב של משטרת ישראל בזירת התאונה, אשר שאל אותו אם שתיה אלכוהול. בתחילת השיב לו המעורר בשלילה, אך לאחר מכן שינה את גרסתו ואמר "זמן". כאשר עומת עם הפער בין תשוביתי, המעורר ג מגם (פרוטוקול הדיון מיום 11.4.2022, עמ' 54 שורות 15-13 ועמ' 56 שורות 1-4; תשוביתו המוגומגת לשאלת באה לידי ביטוי גם בדוח הפעולה שערך המתנדב הובר במקום התאונה (ת/64)).

במהלך הערב, בשיחה שקיים המעורר עם שוטר נוסף בעת מעצרו, הוא מסר כי שתי כוס יין אחת בצהרי אותו היום, בשעה 14:00 (ת/31). עם זאת למחמת היום, בשימוש שנערך למערער לפני

החלטה על פסילתו המינימלית מהחzik רישיון נהיגה, הוא מסר ששתה "רף 2 כוסות יין בצהרים" ונוהגי אחרי 4 שעות" (ת/3).

בחקירהו הראשונה במשטרה מיום 16.9.2021 (ת/1), מסר המערער את גרסתו החמישית כי שתה "מש מעת" בצהרים ונוהג רק לאחר חמיש שעות, כאשר בין לבין אכל ארוחת ערב (עמ' 20-22).

את גרסתו השישית מסר המערער בחקירהו השנייה במשטרה מיום 17.9.2021 (ת/2) בה טען תחיליה ששתה אלכוהול בביתו של יוסי בбар יעקב בסביבות השעה 14:30. הוא גם מסר שי' יכול להיות שקייתי את זה ב... קנינו את זה איזה בקבוק... אני לא זוכר, אולי יכול להיות..." (עמ' 21-22). אלא שבהמשך אותה חקירה הוא מסר שלקח את הבקבוק מבית הוריו (עמ' 22), ושללא שתה אצל יוסי אלא שתה בלבד ברכבו. כשנשאל כמה שתה, מסר ששתה "איזה שתי כוסות... שתיים וחצי כוסות... זה כמעט שתיים בלבד ברכבו. כשנשאל מה עשה עם יתר היין, מסר "איזה רבע ממנו... זרךתי" (עמ' 23-25). בהמשך חזר המערער על כך ששתה ברכבו "שתי כוסות-שתי כוסות ורביע", אך לא זכר להסביר איזה יין שתה וכי צפתח את הבקבוק ברכב (עמ' 26-27).

את גרסתו השביעית או שמא השמינית מסר המערער בחקירהו הרביעית במשטרה מיום 20.9.2021 (ת/4) בה סירב תחיליה להסביר על שאלות בנוגע לצריכת אלכוהול על ידו עבור התאונת, תוך שmasר כי תשובותיו בחקירהו הקודמות היו "מתוך השערה" (תמלול דיסק 2, עמ' 7-9). בהמשך הוא מסר "אני מודה שהשתית בצהרים ולאחר מכן עשית הפסקה... להערכתי בין שלוש לארבע שעות, שעתיים, שלוש, ארבע אני לא זוכר, להערכתי בין שלוש לארבע..." (עמ' 10). כשנשאל האם שתה אלכוהול שלוש, ארבע אני לא זוכר, להערכתי בין שלוש לארבע..." (עמ' 11-12), וכשנשאל על איסוף הבקבוק מהוריו מסר שהשאלות אין רלוונטיות (תמלול דיסק 3, עמ' 5-6). בהמשך אותה חקירה הוא מסר ששתה "שתיים, שתיים וחצי שלוש" כוסות בצהרי יום התאונת, טרם הגיעו לヨס (תמלול דיסק 3, עמ' 8-9).

בחקירהו החמישית במשטרה מיום 23.9.2021 (ת/5ה), כשבוע לאחר התאונת, נשאל מה סוג המשקה ששתה והסביר "אני לא זכר עבר כל כך הרבה זמן" (תמלול דיסק 6, עמ' 6). גם כאשר נשאל היכן שתה לפני התאונת עם מי שתה, הוא מסר שאינו זוכר (תמלול דיסק 6, עמ' 7).

עם זאת, בעדותו בבית המשפט, שנערכה בחלוף כ-8 חודשים מחקירותיו, דווקא זכר המערער שהמשקה ששתה היה יין אדום (פרוטוקול הדיון מיום 6.6.2022, עמ' 82, שורות 9-12). כשנשאל כיצד בחקירהו במשטרה לא זכר מה היה המשקה שתה, הסביר שהדבר נבע ממצבו הגוף הירוד באותה עת (שם, שורות 28-29). כשנשאל היכן קנה את בקבוק היין, מסר שלקח אותו מבית הוריו כאשר "היה פתוח והיה בו קצפת" (עמ' 83 שורות 18-16). בשעומת עם העובדה ABOVE מסר בחקירהו

במשטרה כי אינם מחזיקים בקבוקי אלכוהול בביהם, הוא מסר שהतארח אצל הוינו בעבר החג הקודם ובאותה עת השאיר אצלם את אותו בקבוק (עמ' 83 שורות 17-28). באשר לכמות האלכוהול, הוא מסר בעדותו ששתה שתי כוסות פלסטייק קטנות ש"הן כמו כוס יין אחת גדולה" (עמ' 84 שורות 13-17). כשבועמת עם העובדה שזו הפעם הראשונה שמסר כי בקבוק הין היה פתוח, הוא אמר "צינתי בחקירותי זהה נשאר מהחג. אולי זה נשפט מבינתכם לשאול אותי. לחתמי בקבוק שלהערכתי היה בו שלושה רביעים ושתייתி מתוכו שתי כוסות פלסטייק קטנות" (שם, שורות 23-26). בנוסף, כאשר הוא נשאל עם איזה חבר שתי אלכוהול, והוא מסר "אני לא רוצה להרחיב בעניין זהה, זה היה 5 שעות לפני התאוננה וזהו" (עמ' 73 שורות 25-26). כשהשאל בשנית הוא השיב "נפגשתי עם עשרה חברים בדרך", וסרב לומר האם אכן נפגש עם יוסי (שם, שורה 30).

הנה כי כן, חלף גרסה קוהרנטית וברורה בנוגע לנسبות צריכה האלכוהול, מסר המערער גרסאות שונות וمتפללות, הן בנוגע לכמות האלכוהול שצרך, הן בנוגע לנسبות בהן שתה והן בנוגע לעיתוי בנסיבות הדבר. וכל זאת, כאשר אין חולק כאמור כי הוא אכן צורך אלכוהול בצהרי יום התאוננה.

58. המערער טוען כי אין מקום ליתן משקל לפערים בין הגרסאות השונות שמסר, וזאת הן נוכח הטרואמה שחוווה והן בשל הייעוץ המשפטי שנייתן לו, שהנחה אותו להסביר כי אינו זוכר. ברם כאשר לטעם הראשון, לא רק שטענה זו כלל לא עלתה לפניו בבית המשפט המחויז, אלא שאין בכך כדי ליתן מענה לסתירות הרבות שבין הגרסאות השונות. ובאשר לטעם השני, כיצד טענות לכשל ביצוג תתקבלנה רק במקרים חריגים בהם ניתן להצביע על עיוות דין שנגרם לנאמם, כאשר על הטוען לכך מוטל נטול כבד להראות כי אלמלא הייצוג הכספי תוכאת ההליך הייתה שונה. כמו כן, תנאי סוף לבחינות הטענה כי הוצגה עמדת הסגנון הקודם לעניין (ראו למשל: ע"פ 2316/23 ג'בארין נ' מדינת ישראל, פסקה 58 (2.2.2025); ע"פ 2189/23 אהרון נ' מדינת ישראל, פסקאות 30-29 (20.2.2024); עניין משה, פסקאות 34-35). אין חולק בענייננו כי לא הובאה עמדת בא-כוcho הקודמים של המערער, ובכל מקרה לא ניתן לומר כי המערער עמד בנטול המוטל עליו להראות כי אלמלא ה"כשל" הנטען תוכאת ההליך הייתה משתנה.

59. לא ניתן להזכיר בהקשר זה כי לבית המשפט הוגשה בהסכמה הودעה מטעם מכרו של המערער אברהם (ת/51), ממנה עולה כי הוא פגש במערער כשהיה שכיר מספר פעמים, אף רמז לו זמן קצר לפני התאוננה כי הוא סבור שיש לו בעית אלכוהול. גם עובדה זו מצטרפת לקושי ליתן אמון בגרסה של המערער.

60. נדבר נספ' המצטרף לגרסהו השונות של המערער, הוא ריח האלכוהול שנדרף מפיו. בעניין זה, שני נציגי משטרת שהגיעו לזרת התאוננה בסמוך לאחר התרחשותה מסרו בעדויותיהם כי הריחו מפיו של המערער ריח של אלכוהול (פרוטוקול הדיון ביום 11.4.2022, עמ' 57 שורות 4-7 ו-17-20;

פרוטוקול הדיון מיום 10.3.2022, עמ' 51 שורות 33-29; הדברים גם תועדו בדוחות פעולה שערכו השניים - ת/31 ות/64). מוקן אני לצאת מנקודת הנחה שעדות בדבר ריח אלכוהול הנידף מפיו של הנאשם אינה מהויה כשלעצמה ראייה המוכיחה נהיגה תחת השפעת משקאות משלכים, אולם היא ודאי מהויה ראייה נסיבית שבacctרף לראיות אחרות, אכן יכולה להביא להרשעה (וראו למשל: עניין ועדה; רע"פ 1715/15 כהן נ' מדינת ישראל, פסקאות 11-10 (28.2.2016); רע"פ 2279/13 גל נ' מדינת ישראל, פסקאות 3 ו-10 (9.4.2013); רע"פ 5801/07 בניי נ' מדינת ישראל (17.10.2007); רע"פ 13/13 שבדון נ' מדינת ישראל, פסקה 9 (16.1.2013)).

61. לטענת המערער לא היה מקום ליתן משקל לעדויות אלה של גורמי המשטרה, שכן הוא עטה מסיכה וייתכן שהריח היה חריף שנדרף בזירה בעקבות התאונה. ברם טענות אלה נטענו בעלמא, מבלי שככל הזכרו לפני בית המשפט המחויז. המערער אמן טען בהליך קמא כי ייתכן שהריח הגיע מפיו של אדם אחר שנכח בזירה, אולם השוטרים הבתוו בעדויותיהם כי הריחו ריח של אלכוהול שנדרף מהמערער עצמו (פרוטוקול הדיון מיום 10.3.2022, עמ' 51 שורות 33-29; פרוטוקול הדיון מיום 11.4.2022, עמ' 57 שורות 4-7). נראה יש להוסיף כי המערער בעדותו בכלל טען שייתכן שמדובר בריח "בושם שהתרבעב" (פרוטוקול הדיון מיום 6.6.2022, עמ' 85 שורות 1-8). מכאן אפוא שאין לקבל את טענות המערער בנוגע למשקלן של עדויות השוטרים בדבר ריח האלכוהול שנידף ממנו.

62. לכל האמור מתווספות גם תוצאות בדיקת ה"נשיפון" והנהלות המערער בנוגע לבדיקה הינשוף ולביצוע בדיקת דם. כזכור לעיל, בזירת התאונה נערכה למערער בדיקת "נשיפון", בה נמצא 660 מיקרוגרים אלכוהול בלבד אויר נשוף (יצוין כי הרמה המותרת על פי תקנה 169א לתקנות התעבורה היא 240 מיקרוגרים). אין חולק כי תוצאה זו מגבשת חשד סביר להיויתו של המערער שיכור (רע"פ 11/12.2011; רע"פ 23/11.12.2011; רע"פ 6690/11.12.2011). בזירות זאת הובא המערער לתחנת המשטרה לצורך ביצוע בדיקת ישראל, פסקה 6 (21.9.2023)). בעקבות זאת הובא המערער לתחנת המשטרה לצורך ביצוע בדיקת "ינשוף". מעודתו של השוטר שערך את הבדיקה (עליה נשען בית המשפט המחויז בהכרעת דינו), כמו גם מצפיה בסתורו המתעד את ביצוע הבדיקה, עולה כי בתחילת נמנע המערער מlestף פעולה וניסיה להתחמק מלביצה באופן תקין תוך מסירת נפח נשימה לא מספק, ורק לאחר הضرות השוטר הוא ביצע את הבדיקה כנדרש (פרוטוקול הדיון מיום 11.4.2022, עמ' 60 שורות 1-6; ת/33). נסף על כן, המערער התבקש לעורר בדיקת דם, אך הוא סירב בטענה כי הוא "לא עושא חיסונים, לא עושא מחתים, לא נותן לבן אדם להכנס לי מחט" (ת/33א עמ' 1-2; דברים דומים מסר המערער גם בהודעתו השנייה במשטרת - ת/2, תמלול דיסק 9, עמ' 35-38). זאת כאשר בהמשך הוא אישר שאם הדבר הכרחי להצלת חיים או לצורך חיסון הוא יתגבר על הפקד, והוא אף עשה כן בעבר (הודעתה הרבעית במשטרת - ת/4, תמלול דיסק 3, עמ' 2-4; פרוטוקול הדיון מיום 6.6.2022, עמ' 87 שורות 2-18). שלל הנ吐נים האמורים, אף כי אין בכלל אחד מהם כשלעצמו כדי להוכיח את אשמתו של המערער, מספקים אפוא תמייה נוספת למסקנה כי המערער אכן נהג תחת השפעת משקאות

מachers (ראו והשו בהקשרים השונים: בש"פ 6431/10 מרמלשטיין נ' מדינת ישראל, פסקה 6 (13.9.2010); רע"פ 319/14 שמעיה נ' מדינת ישראל, פסקה 9 (18.3.2014); רע"פ 2133/08 אריאל נ' מדינת ישראל (18.3.2008); ו尤ר בהקשר זה כי המסרב לעשות בדיקת דם לפי דרישת שוטר רואים בו כמי שעבר עבירה של נהיגה בשכבות (סעיף 64 לפקודת התעבורה [נוסח חדש]). ולמעשה לציין כי העובדה שהמערער הסכים לבדיקה ונשוף אינה מקהה את סירובו לבדיקה דם (רע"פ 00/00 4050 נמדר נ' מדינת ישראל, פ"ד נד(3) 358 (2000); רע"פ 12/5317 צץ נ' מדינת ישראל, פסקה 8 (11.7.2012)).

63. בהינתן הودעתו של המערער בצריכת אלכוהול לצד גרסאותיו השונות בעניין; הודיעתו של אברהם בדבר הרגלי השתייה של המערער; עדויות גורמי המשטרה בדבר ריח האלכוהול שנידף מפיו; ותוצאת בדיקת ה"נשיפון" לצד התנהלות המערער בנוגע ליתר הבדיקות - אין מקום לספק כי הוכחה אשמתו של המערער בנהיגה תחת השפעת אלכוהול, ולא נפל כל פגם במסקנת בית המשפט המחויז בעניין זה.

64. חרף כל האמור טוען המערער כי "הוכח" שהוא נהג שלא תחת השפעת משקה משכך. בעניין זה נסמן המערער בין היתר על הודיעתו של יוסי במשטרת לפיה הוא לא שתה בביתו משקה כלשהו. ברם כפי שציין המערער עצמו, יוסי לא הובא לעדות ולא הושמעה כל גרסה מצדיו לפני בית המשפט. המערער טוען כי הטעם לכך נעוז בכישלונם של אי-כוכחו הקודמים, אך כאמור לעיל, טענות מסווג זה התקבלנה רק במקרים שבהם הוכח שאלמלא הכשל הנטען תוצאה ההליך הייתה שונה, ולאחר מכן הועצגה עמדת הסגנון הקודם. בענייננו, המערער לא הציג את עמדת סגנוןיו הקודמים, ובכל מקרה לא מדובר במצב שבו תוצאה ההליך הייתה שונה. זאת לא רק בשל מכלול הראיות העומדות לחובתו כפי שפורט לעיל; אלא גם מהטעם הפשט שעדותו של יוסי לגבי התנהלות המערער בביתו, אין בה כדי להוכיח בהכרח כי המערער לא נטל משקאות אלכוהוליים שלא בביתו של יוסי. דברים אלה אמורים ביותר שעת שעה שבחלק מגרסאותו של המערער הוא עצמו טען שככל לא שתה את האלכוהול עם יוסי אלא לבדוק ברכבו. בכך יש להוסיף כי בעדותו שלו סירב המערער להזכיר את שמו של יוסי או לומר כי נפגש עמו ביום התאונה. כלל הטעמים האמורים אף מולייכים למסקנה כי אין לקבל את הבקשה להוספת ראייה בדמות שמיית עדותו של יוסי במסגרת ההליך דין (וראו והשו בהקשר זה: ע"פ 19/3966 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקה 25 (30.4.2020); עניין משה, פסקאות 34-40). לעומת זאת לציין כי אף עדות מפיו של יוסי בדבר צילותו של המערער בביתו לא היה בה ממשילא כדי לשנות מתוצאת ההליך.

65. עוד מנסה המערער להיאחז בכך שעבר את בדיקת המאפיינים, ברם אין בכך כדי למנוע את הרשעתו בהינתן אינדיקטיות אחרות העומדות לחובתו (ראו והשו: רע"פ 20/6336 טירם נ' מדינת ישראל (6.10.2020); רע"פ 9987/16 אקדסמן נ' מדינת ישראל (19.6.2017); רע"פ 7465/13 גregorian נ' מדינת ישראל (8.1.2014); רע"פ 11/3506 ינשטיין נ' מדינת ישראל (15.5.2011); רע"פ

8/2073 ברבי נ' מדינת ישראל (9.3.2008). בנוסף מנסה המערער להסתמך על התנהלותו לאחר התאונה, במסגרתה על פי הנטען הפגין דאגה לمنוח ולנטע והמתין לבוא המשטרה בזירה. אלא שבענין זה די לומר כי אף לטענת המערער עצמו, לאחר התאונה הוא עזב את הזירה על מנת "לשטו ידים" וחזר לאחר זמן מה (פרוטוקול הדיון מיום 6.6.2022, עמ' 86 שורות 11-10), וכי עדים שנמצאו מהימנים על ידי בית המשפט מסרו בעדותם שהוא לא ניגש לمنוח מיד לאחר התאונה (עדות אלימלך - פרוטוקול הדיון מיום 8.3.2022, עמ' 32 שורות 17-18) ושוהה נעדר מהזירה לזמן ממושך וחזר אליה רק לאחר הגעת גורמי המשטרה (פרוטוקול הדיון מיום 11.4.2022, עמ' 57 שורות 10-13; וכן גם עלה מעודתו של שוטר נוסף - פרוטוקול הדיון מיום 10.3.2022, עמ' 54 שורות 7-13, שאף תיעד זאת במצר שערך - ת/29). בנסיבות אלה אין בטענת המערער בדבר התנהלותו לאחר התאונה כדי להצדיק את זיכיו מעבירות נהייה תחת השפעת משקאות משכרים, ודאי בשים לב לכל האמור לעיל.

נותר אפוא להידרש להרשעת המערער בעבירה של המתה בנסיבות דעת.

המתה בנסיבות דעת

66. בית המשפט המחויז קבע כאמור בהכרעת דינו כי המערער נטל סיכון לא סביר הן בשתייה אלכוהול טרם הנהיגה; הן בהתעלמו מהמוסכמה החברתית הנוגעת להימנעות מהנישה בכיביש ביום היכarious ומהאפשרות של הימצאות רוכבי אופניים על הכביש; והן בהנישה "עווררת" על הכביש שעה שעמדו לרשותו תנאים אופטימליים.

67. טענות המערער בנוגע להרשעתו בעבירה זו מתמקדות בהתקיימות היסוד הנפשי הנדרש. לטעنته כאמור, הוא לא נטל סיכון בלתי סביר ולמעשה לא נטל סיכון כלל, שכן הוא נסע באופן אחראי ונורמטיבי, ובהתאם לחוק כמו גם לכך שהכביש היה ריק מאדם. לגישתו, הקביעה לפיה בכיביש היו הולי רגל ורוכבי אופניים היא שגואה וסותרת את הטעוד מצאלמות "נתיבי ישראל" כמו גם את קביעות בית המשפט עצמו לפיה היה למערער שדה ראייה פתוח. כמו כן, לא היה מקום להרשיעו על בסיס ההנחה שהוא פעל בניגוד למוסכמה חברתית לפיה לא נסעם בכניסתו של יום היכarious, מוסכמה שאינה מתקיימת לגבי כביש מהיר בסמוך לאחר כניסה החג. לדידו, מקרה זה נכנס לכל היותר לגדרה של עבירת גרים מות בירושנות, וגם בה לא היה מקום להרשיעו.

68. גם בהקשר זה לא מצאתי לקבל את עמדת המערער. אכן, כשם שהצביע חברי השופט י' אלרון בעניין בג"ץ 20/1187 חביבאלא נ' פרקליטות מחוז צפון (6.2.2022), "בתיקים בהם נגרם מוות במסגרת תאונת דרכים לעיתים קרובות קיים קו גבול דק ביותר בין יסוד נפשי של 'ירושנות' ליסוד נפשי של 'נסיבות דעת'" (שם, פסקה 11). ברם במקרה זה המערער חצה את הגבול בבירור. לשם הרשעה בעבירה של המתה בנסיבות דעת לפי סעיף 301ג לחוק העונשין, נדרש להוכיח נטילה מודעת של סיכון בלתי סביר לאפשרות גרים מות של אדם, מתוך תקווה להצליח למנעה (סעיף 20(א)(ב) לחוק

העונשין). וכפי שצין חברי השופט אלרון:

"קלות הדעת מתיישבת עם רצון (או תקווה) כי התוצאה לא תתרחש, אולם דרך הפעולה שננקטת לשם כך מתאפיינת 'בנטילת סיכון בלתי סביר' (ע"פ 19/1888 גרייב נ' מדינת ישראל, פסקאות 16-15 (5.4.2020); ראו גם: ע"פ 6576/23 ברכאת נ' מדינת ישראל, פסקה 38 (27.4.2025); ע"פ 22/22766 ג' נ' מדינת ישראל, פסקה 39 (8.1.2024) (להלן: עניין בגין); ע"פ 7229/20 מירזיב נ' מדינת ישראל, פסקה 35 (20.12.2021)).

לעומת זאת, עבירות גרימת מוות ברשלנות לפי סעיף 304 לחוק, אינה דורשת הוכחת מודעות בפועל לאפשרות שתיגרם התוצאה הקטלנית, אלא הוכחה שאדם מן היישוב היה מודע לאפשרות זו (סעיף 21(א) לחוק; ע"פ 2211/21 בדarnessה נ' מדינת ישראל, פסקה 18 (14.7.2022) (להלן: עניין בדarnessה); עניין בגין, פסקאות 40-41; רע"פ 1510/23 מזרחי נ' בית הדין הצבאי לערעורים, פסקה 10 (20.4.2023)).

69. בית משפט זה עמד לא פעם על הקושי להוכיח את מודעותו של אדם לאפשרות גרימת התוצאה הקטלנית. וכפי שתוארו הדברים על ידי השופט ע' גروسקובף בהקשר דומה לענייננו:

"המערער טוען כאמור כי לא הוכח, מעבר לרף ההוכחה הדרוש במשפט פלילי, כי התקיים בו היסוד הנפשי של מודעות לסיכון הבלתי סביר הדרוש להרשעתו בהמתה בקלות דעת [...]. לפיכך, לשיטתו, יש לבטל את הרשותו בעבירה זו, ולהסתפק בהרשעתו בעבירה של גרימת מוות ברשלנות בה הודה, באשר לעניינה די בכך שהוכח שగירימת המוות נגרמה עקב נטילת סיכון בלתי סביר על ידי המערער, ואין צורך להוכיח בנוסף קיומה של מודעות מצדו לסיכון האמור. טענה זו רוחחת בקרבת נאים בעבירות המתה בקלות דעת אגב תאונות דרכים [...]. הדיון בה עשוי לעורר קשיים במישור העיוני-מושג, דהיינו בשאלת מהי 'מודעות' [...]. ואולם, דומה כי בענייננו, כמו גם במקרים הנפוץ, היא מעוררת בעיקר קושי במישור הראיתי, דהיינו בקביעת מצא עובדתי בשאלת הקיינקרטיות של מודעות המערער להתקיימות [...] נסיבות מסוימות ההופכות את התנהגותו לכך הנושא סיכון בלתי סביר לתוצאה הקטלנית [...]. וכן, קביעת מצא עובדתי בשאלת קיומו של יסוד נפשי סובייקטיבי, החבוי בנסיבות מותו של אדם, לא כל שכן קביעתו מעבר לרמת הספק, הוא עניין המעורר קושי רב" (ע"פ 19/1922 אלגרגאוי נ' מדינת ישראל, פסקאות 25-26 (10.10.2021) (להלן: עניין אלגרגאוי)).

על רקע זה פותחו בהלכה הפסקה לאורך השנים חזקות עובדות המסייעות בקביעת מודעות של נאשם. כך היה למשל החזקה לפיה אדם מודע לנסיבות התנהגותו ולאפשרות גרימת התוצאה הطبيعית שעשויה לצמוח ממנו (עניין אלגרגאוי, פסקה 30; ע"פ 1001/24 ابو דאבות נ' מדינת ישראל, פסקה 30 (3.3.2025) (להלן: עניין ابو דאבות); עניין בדarnessה, פסקה 19). חזקה נוספת נסافت כובעת כי התנהגות המציביעה על התרשלות רבתי מלמדת, לכל הפחות, על התקיימות יסוד נפשי של

קלות דעת (ענין אלגרגאי, פסקאות 30-32; ענין בדארנה, פסקה 19; ע"פ 09/467 זילברמן נ' מדינת ישראל, פסקה 13 (2.2.2010)). על חזקה זו נאמר בהקשר לעניינו כי:

"בairoע של תאונת דרכים קטלנית היוזכרותן של החזקות הינה נגזרת של עצמת הרשלנות בנהיגתו של הנאשם. כך למשל שעה שמכוח כי התאונה נגרמה כתוצאה מנהיגה שיש בה סטייה גסה מרמת ההתנהגות הסבירה, יכולה שתיקום חזקה ולפיה התקיים בנאשם היסוד הנפשי הנדרש, דהיינו מודעות לטיב נהיגתו ולאפשרות הגרימה של התוצאה הקטלנית, ועמה קלות דעת לאפשרות אירועה של התוצאה הקטלנית" (ע"פ 8827/01 שטריזנט נ' מדינת ישראל, פ"ד נז(5) 506, 524 (2003)).

ישום האמור על עניינו מוליך למסקנה כי לא נפל כל פגם בהרשעתו של המערער בעבירה של המתה בקלות דעת.

70. במקרה זה, אפתח ואומר כי מוקן אני לצאת מנוקודת הנחה כי אין בעיתוי בו אירועה התאונה - עבר יום הכיפורים - כדי להביא כשלעצמו למסקנה כי המערער נטל במודע סיכון בלתי סביר כלפי התממשות התוצאה הקטלנית. זאת בין היתר בשים לבן לכך שההתאונה התרחשה בלבו של כביש מהיר בין עירוני מרכזי בלב "גוש דן". כמו כן מוקן אני לצאת מנוקודת הנחה כי הכביש היה ריק כמעט בעת התרחשות התאונה עצמה. אלא שאין בכך כדי להביא לזריכיו של המערער מעבירה זו, שכן יתר נסיבות התרחשות התאונה מלמדות על נטילת הסיכון הבלתי סביר מצדו.

71. ראשית, כמפורט לעיל, המערער החליט לנוהג ברכבו בעת שהיא תחת השפעת משקאות אלכוהוליים (והשו: ע"פ 4517/24 מדינת ישראל נ' איוב, פסקה 12 (3.3.2025) (להלן: ענין איוב); ע"פ 8/20 בובי נ' מדינת ישראל, פסקה 4 (12.5.2022); ע"פ 19/19 7162/7 רاش נ' מדינת ישראל, פסקה 21 (3.1.2021) (להלן: ענין ראש)). שנית - וכן העיקר - על פי מממצאי הבדיקה שאומצאו על ידי בית המשפט המחויז, המערער החל כאמור בבלימה רק לאחר הפגיעה במנוח (ת/13; עמ' 16 לפורטוקול הדיון מיום 17.2.2022 שורות 13-24). פירוש הדבר שהמערער כלל לאבחן במנוח ובנטע, וזאת חרף שדה הראייה הרחב שעמד לפניו וחרף תנאי הראות הטובים אשררו במועד התאונה, כמפורט לעיל. מכאן מתבקשת המסקנה הבורורה לפיה המערער נהג ברכב באופן "יעירוני", מבלי ליתן דעתו למתרחש בכביש. בין אם הדבר נבע מהשפעת האלכוהול, בין אם הדבר נבע מכך שהיא מוטרד מהפרידה מabit זוגו לשעבר או עוסק בניסיונותיו לטלפון אליה (ת/27), ובין אם הדבר נבע מכל סיבה אחרת - ברור כי נהיגה תוך הורדת העיניים מהכביש לאורך זמן היא בגדיר נתילה מודעת של סיכון בלתי סביר. אדרבה, מדובר בסטייה גסה מרמת ההתנהגות הסבירה הנדרשת מנהג, גם בכביש ריק יחסית, והתגשות קטלנית היא אך תוצאה טبيعית העשויה לצמוח ממנה.

72. סיכומו של דבר אפוא, הכרעת דיןנו של בית המשפט המחויז יסודה בדיון ואין כל מקום להתערב

הערעור על גזר הדין

73. הלכה מוצקה במקומותינו היא כי ערכאת הערעור לא תתעורר בעונש שנגזר על ידי הערכאה הדינונית, אלא במקרים שבהם קיימת סטייה קיצונית מדיניות הענישה הנהוגת, או כאשר נפלת טעות מהותית ובולטת בגזר הדין (ראו לדוגמה לאחרונה: עפ"ג 66272-01-25 רגב נ' מדינת ישראל, פסקה 7 (15.5.2025); עפ"ג 320/23 אשטה נ' מדינת ישראל, פסקה 9 (11.5.2025); עפ"ג 4519/24 מדינת ישראל נ' בוקאי, פסקה 7 (8.5.2025)). במקרה זה, מבלי להפחית ولو במעט מחומרת מעשו של המערער, הגיעו לכך מקום להקל קמעא בעונש שהושת עליו.

74. כפי שצין חברי השופט אלרון:

"מאות בני-אדם מוצאים את מותם מדי שנה בככיבים. אין מדובר ביד הגורל בלבד: לא אחת תאונות קטלניות מתרכחות כתוצאה מקלות דעתם של נהגים הנוטלים סיכונים בלתי סבירים ומפרים את הוראות כללי התעבורה על מנת לקצר את משך זמן נסיעתם עד להגעה למוחוז חפצם. בית משפט זה שב והציג את הצורך בענישה חמירה ומרתיעה בגין עבירות תעבורה המביאות לגדיעתם של חי אדם בטרם עת. מדיניות ענישה זו נחוצה לשם הרתעת הרבים מפני ביצוע עבירות תעבורה ומפני נטילת סיכונים בלתי סבירים אשר יש בהם כדי לס肯 חי אדם. בכר, תורמת מערכת המשפט את חלקה במאבק המתמשך בתאונות הדרכים הגובות קורבנות כה רביםConcerning...[...]. זאת ועוד, נקבע כי על רמת הענישה בגין הרשעה בעבירות תעבורה קטלניות להلوم את חומרת המעשים ותוצאותיהם - ואילו נסיבותיו האישיות של הנאשם אינם מוגמדות לנוכח התוצאות הקשות להן גרם" (בעפ" 18/4908 אל עס"י נ' מדינת ישראל, פסקה 10 (7.11.2019); ראו גם, למשל: עפ"ג 224/21 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקה 8 (27.4.2022)).

כך הם פניו הדברים בכלל, וכך הם בפרט כאשר מדובר בנוהגים שייצאו לדרך כשהם נתונים תחת השפעת משקאות משכרים. גם לעניין זה התייחס חברי השופט אלרון בציינו כי: "בית המשפט לא יגלה שלchnerות כלפי אלו העולמים על הכביש לאחר שרצו אלכוהול. מדובר בהתנהגות מסוכנת ונפשעת, הגובה, למehrheit הצער, קורבנות חפים מפשע. כפי שהדגשתי זה מכבר, יידע כל מי שבוחר לס肯 חיים בדרך זו, קופט בכר ילדים וקורע משפחות... כי עונשו החמור בווא יבוא...". (עפ"ג 3190/21 סיגיזמנדו נ' מדינת ישראל, פסקה 14 (3.3.2022); ראו גם: עפ"ג 7852/20 מדינת ישראל נ' סאלח, פסקאות 13-14 (15.8.2021) (להלן: עניין סאלח); עניין אלמליח, פסקה 85; עפ"ג 2842/10 קלדרון נ' מדינת ישראל, פסקה 31 (23.1.2012) (להלן: עניין קלדרון)).

75. בעניינו, המערער החליט לצאת לנήגה ברכבו חרף העובדה שצרר משקאות אלכוהוליים, ועשה כן בעודו מסיט את העיניים מהכביש לזמן ממושך. התנהגותו זו הביאה לקיפוח חייו של המנוח, נער מוכשר בעל עתיד מבטיח בן פחות מ-13 שנים, שכ"ל "חטאו" היה כי יצא לרכב על אופניו בערב יום הכיפורים. לכך מתווספת העובדה שאין זו הפעם הראשונה שהמעערער הורשע בעבירות נהיגה בהיותו שיכור, ולחובתו עבר תعبורת מכבייד ביותר של לא פחות מ-43 הרשעות קודמות הכוול גם עבירות כגון נהיגה בקלות ראש, נהיגה תחת השפעת סמים או משקאות משכרים, ושימוש בטלפון בעת שהרכב נע. בגין שלל העבירות האמוריות הושטו עליו קנסות רבים, פסילות רישיון, צווי התחייבות להימנע מעבירה ובמקרה אחד אף מסר על תנאי ושירות לtowerת הציבור. כל אלה, למקרה הצער, לא הצליחו להרתיע אותו מפני אחיזה חסרת זהירות וחסרת אחריות בהגה הרכב. ובנוסף לכך, עד לעת ההז המעערער מסרב בתוקף ליטול אחריות על מעשייו וטופל האשמה על אחרים ובפרט על המנוח ועל בני משפחתו. בכל אלה אין להקל ראש.

76. לצד האמור, עיון בפסקת בית משפט זה מגלה כי אכן העונש שהושת על המערער חורג לחומרה מדיניות הענישה הנהוגת במרקם דומים (ראו והשו: ע"פ 21/764 מדינת ישראל נ' ابو לבן (2021); ע"פ 20/8718 פלוני נ' מדינת ישראל (7.12.2022) (להלן: עניין פלוני); עניין איוב; עניין ابو דאיבס; ע"פ 19/7222 אלגרגאי נ' מדינת ישראל (10.10.2021); עניין סאלח; ע"פ 20/2014 אנקרי נ' מדינת ישראל (19.1.2021); עניין ראש). באותו מקרים (לרובות פסקי הדין שפורטו לעיל) הושטו עונשים מתונים יותר מאשר על המערער דכאן, למרות שנסיבות ביצוע העבירות באותו מקרים היו לא פעם חמורות מקרה זה. אכן, בשנים האחרונות ניכרת מגמת החמרה בענישה בגין תאונות דרכים קטלניות, בפרט כאשר מדובר בנוהגים שנגנו תחת השפעת סמים או אלכוהול, ומדובר במגמה מבורכת (עניין קלדרון, פסקה 32; ע"פ 20/6193 בר זכאי נ' מדינת ישראל, פסקה 37 (25.3.2021) (להלן: עניין בר זכאי); ע"פ 08/8748 ברכה נ' מדינת ישראל, פסקה ג' (10.10.2011)). אלא שכיוון, על החمرة מעין זו להיעשות באופן הדרגתי ומדוד (ע"פ 24/1663 עליאן נ' מדינת ישראל, פסקה 21 (12.6.2025); עניין פלוני, פסקה 12; עניין בר זכאי, פסקה 37). על כן, בשים לב למכלול הנسبות והנסיבות, נראה לי כי יש להקל קמעא בעונש המסר בפועל שהושת על המערער כך שיעמוד על 9 שנים.

77. אין כאמור כדי לגרוע כמלוא הנימה ממשיו החמורים של המערער או מהתוכאה הקשה שנג儒家 מהם. החلل שהותיר מותו בלביהם של בני משפחתו של המנוח לא יתמלא והצער ילווה אותם למשך שארית חייהם.

סוף דבר: את תאונת הדרכים שהביאה לגדיות חייו של המנוח ניתן היה למנוע, ועל האחראי לה לשאת בעונש מוחשי ההולם את מעשי. מוטב יעשה המערער אם יחול מהתלת האשמה על אחרים ויפנה לנטילת אחריות עצמית למשיע. אמלץ אףוא לחבריי כי נדחה את הערעור על הכרעת הדין ונעמיד את עונש המסר בפועל שהושת על המערער על 9 שנים, כאשר יתר רכיבי העונש יוותרו על מוכנם.

דוד מינץ
שופט

השופט יוסף אלרון:

אני מסכימים.

יוסף אלרון
שופט

השופטת יעל וילנר:

אני מסכימה.

יעל וילנر
שופטת

הוחלט כאמור בפסק דיןו של השופט דוד מינץ.

ניתן היום, ו' בתמוז התשפ"ה (2.7.2025).

דוד מינץ
שופט
יוסף אלרון
שופטת
יעל וילנר
שופטת